

“เรามุ่งสร้างวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นให้สามารถใช้ทุนและศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่และสร้างสรรค์ ด้วยการจัดการข้อมูลชุมชนในหลากหลายด้าน ซึ่งถือเป็น “แก่น” และ “กลไก” สำคัญ ในการเอาพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา อันเป็นหนทางเดียวที่จะสามารถพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ ภายใต้อัตลักษณ์และตัวตนของชุมชน”

ดวงพร เสงบุญพันธ์

ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ลัมมาชีพดี ตามวิถีป่าโมง

‘กฤตตถุณ’

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-616-7790-81-7

พิมพ์ครั้งที่ 1

พฤศจิกายน 2557

บรรณาธิการอำนวยการ

ดวงพร เสงี่ยมุณยพันธ์

แก้ว ยิ่งวงศ์

ประสาธ อุดมญาติ

บรรณาธิการ

กฤตพจน พงศ์ถิรประสิทธิ์

กองบรรณาธิการ

ธงชัย สวัสดิ์วีร

สุดาวรรณ หอมเงิน

อภิญญาณูช บัวกิ่ง

ลอราซ สารพัฒน์

ประนิดดา ภูพัฒนา

คมสันต์ จันทร์เขียว

ช่างภาพ

กฤตพจน พงศ์ถิรประสิทธิ์

ศิลปกรรม

กรกช สุริยาอาภรณ์

ออกแบบปก

อรกุล แก้วหิรัญ

พิสูจน์อักษร

ปริยนันท์ ตั้งพุทธิพงศ์

ประสานงานการผลิต

ชัชฎาพร ณ บางช้าง

จัดพิมพ์โดย

สำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารเรียนรู้สุขภาวะ เลขที่ 99/8

ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

โทรศัพท์ 02-343-1500

www.thaihealth.or.th, www.punsook.org

www.facebook.com/punsook

ดำเนินการผลิตโดย

หจก. จูซ อีพี มีเดีย แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น

7 ซอยรามคำแหง 44 แยก 2 ถนนรามคำแหง

แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์ 081-710-0456

คำนำ

เมื่อเอ่ยถึงสังคมชนบท ภาพของความไม่พร้อมในหลายประการ จะปรากฏขึ้นมาในความคำนึง ซึ่งมันก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ การพัฒนาแต่ละอย่างเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามบริบทของพื้นที่ และปัจจัยด้านการปกครองหลายๆ ด้าน

ตำบลป่าโมงเดินอยู่บนเส้นทางการพัฒนาที่ราบเรียบ ไม่หิวโหฬาร แต่ที่นี้โดดเด่นที่การมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างความเข้มแข็งจากหน่วยย่อย ตั้งแต่ครอบครัว ไล่มาจนถึงหมู่บ้าน และตำบล อันเป็นรากฐานที่หนักแน่น ซึ่งช่วยให้การขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ภายในชุมชนนั้นเป็นไปได้อย่างไม่ยากเย็น

จากก้าวเล็กๆ หากเป็นก้าวที่ให้ดอกผลทุกก้าว เร็วแรงที่คนตำบลป่าโมงได้ลงไป กลับคืนมาเป็นรางวัลให้ชื่นชม ด้วยพื้นฐานของคนตำบลป่าโมงไม่ได้ร่ำรวย พวกเขาจึงรู้ว่า การร่วมมือกันเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ และหลายครั้งต้องยอมเสียสละ เพื่อก้าวข้ามอุปสรรคไปพร้อมกัน

ความลำบากที่เพื่อนชมทำให้รสชาติของความสำเร็จนั้นชัดเจน และเป็นที่หวงแหน โอกาสที่คนตำบลป่าโมงสร้างขึ้นร่วมกัน ก้าวเดินแต่ละก้าวที่พร้อมเพรียง นับเป็นเครื่องการันตีอนาคตของชุมชน ตราบใดที่ชุมชนไม่นิ่งนอนอยู่เฉย ร่วมด้วยช่วยกันทำ ร่วมด้วยช่วยกันรับผลประโยชน์ ตำบลป่าโมงจะเป็นชุมชนแห่งความยั่งยืน น่ายุ่ยน่ายาวคู่

แล้วต่อจากนี้ ก็คือเรื่องราวของตำบลป่าโมง ทุกก้าวอย่างที่ก่อร่างวางรากฐาน ให้ตำบลป่าโมงเป็นชุมชนที่มีสุขภาวะรอบด้านอย่างทุกวันนี้...

คณะบรรณาธิการ

Introduction – บทนำ ‘สัมภาษณ์ดี ตามวิถีป่าโมง’	9
Self-managed Community – การบริหารจัดการ ‘เมื่อชุมชนจัดการตนเอง’	11
‘บ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 10’ เมื่อหมู่บ้านจัดการตนเอง	12
การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 1	14
Welfare – ให้ชุมชนช่วยดูแล	17
พลังแม่บ้าน วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์บ้านป่าโมง	18
ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี	20
กลุ่มฌาปนกิจบ้านคำกลาง หมู่ที่ 5	22
Honest Livelihood – สัมภาษณ์ดี ตามวิถีป่าโมง	25
ผลิตภัณฑ์ทอเสื่อกกและเส้นพลาสติก พลังแม่บ้าน หมู่ที่ 2	26
ขายเสื้อที่ร้านสาธิตการตลาดบ้านป่าโมงใหญ่	28
ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนบ้านป่าโมงน้อย หมู่ที่ 3	30
ร้านค้าชุมชนบ้านหนองผอง หมู่ที่ 9	32
กลุ่มผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่แปรรูป บ้านดอนพะยอม หมู่ที่ 8	34
Sustainable Agriculture – ความยั่งยืนแห่งเกษตรกรรม	37
กลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 1	38
กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 10	40
กลุ่มธนาคารข้าวบ้านหนองย่ำเต่า หมู่ที่ 7	42
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงพืชไร่นาสวนผสม	44
Folk Wisdom for Health - ภูมิปัญญาเพื่อสุขภาพ	47
ความกตัญญู สูการแบ่งปัน	48
กลุ่มดูแลผู้สูงอายุ, ผู้พิการ (อผส.), ผู้ป่วยเรื้อรัง	50
Education - การศึกษา ‘วิชาชีวิต’	53
โรงเรียนพอเพียงพึ่งตนเอง (โรงเรียนบ้านป่าหวาย)	54
โรงเรียนวิถีพอเพียง (โรงเรียนบ้านป่าโมงใหญ่)	56

สารบัญ

โรงเรียนส่งเสริมฝึกทักษะอาชีพ (โรงเรียนบ้านโนนค้อ)	58
ชวนเด็กรวมกลุ่ม จัดตั้งสภา	60
Culture – วัฒนธรรม	63
สืบประเพณีพื้นถิ่น ผ่านพานบายศรี	64
Stay - พักผ่อนหย่อนกาย	67
โฮมสเตย์ถิ่นบายศรี	68
โฮมสเตย์แห่งท้องทุ่ง	70
Eat in Local Style – อาหารการกิน	73
แกงหน่อไม้	74
อ่อมหอยขม	78
ร้านต้มไก่สูตรเขมร	82
Sightseeing - เที่ยวชมยามเย็น	85
สำนักสงฆ์บ้านโนนค้อ พื้นที่แห่งการอนุรักษ์	86
วัดบ้านป่าโมงใหญ่	88
วัดบ้านป่าหวาย	90
Interview - สัมภาษณ์ ‘ภาวะผู้นำ’	93
ให้พลเมื่อนำทาง สร้างท้องถิ่นเข้มแข็ง	94
แก้ว ยิ่งวงศ์	
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมง	
ทุนมี สัมมาชีพดี ตามวิถีป่าโมง	96
ประสาท อุดมญาติ	
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมง	
History & Basic Information - ประวัติ ข้อมูลพื้นฐานตำบลป่าโมง	99
Contact – ติดต่อ	102

บทนำ ‘สัมมาชีพดี ตามวิถีป่าโมง’

Introduction

ช่วงเดือนพฤศจิกายนเป็นฤดูเก็บเกี่ยว ปีนี้ไม่มีปัญหาภัยธรรมชาติ ความเหนียวล้าที่สะสมจึงกำลังแปรเปลี่ยนเป็นความสุข รอยยิ้มจะแต่งแต้มทุกใบหน้า ทั้งชุมชนกำลังอยู่ในห้วงของความรื่นรมย์ วิถีของเกษตรกรรมพึ่งพาฤดูกาลฉันใด วิถีชีวิตของผู้คนบนถนนเกษตรกรรมก็พึ่งพาฤดูกาลฉันนั้น แต่คนตำบลป่าโมงมีรอยยิ้มแค่ช่วงนี้อย่างนั้นหรือ

เปล่าเลย ไม่ว่าจะเดือนไหน หรือต่อให้มีอุปสรรคอย่างไร คนตำบลป่าโมงก็ยังมีรอยยิ้มจนเจอไปในแต่ละเดือนของชีวิต สุขบ้างทุกข์บ้างกันตามประสา แต่ไม่ว่าจะมีปัญหาหนักหนาเพียงใด คนตำบลป่าโมงจะผ่านไป อาศัยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของคนในชุมชน มิตรจิตมิตรใจที่เปี่ยมล้นในการร่วมมือกันเอาชนะความขาดพร่องของชีวิต

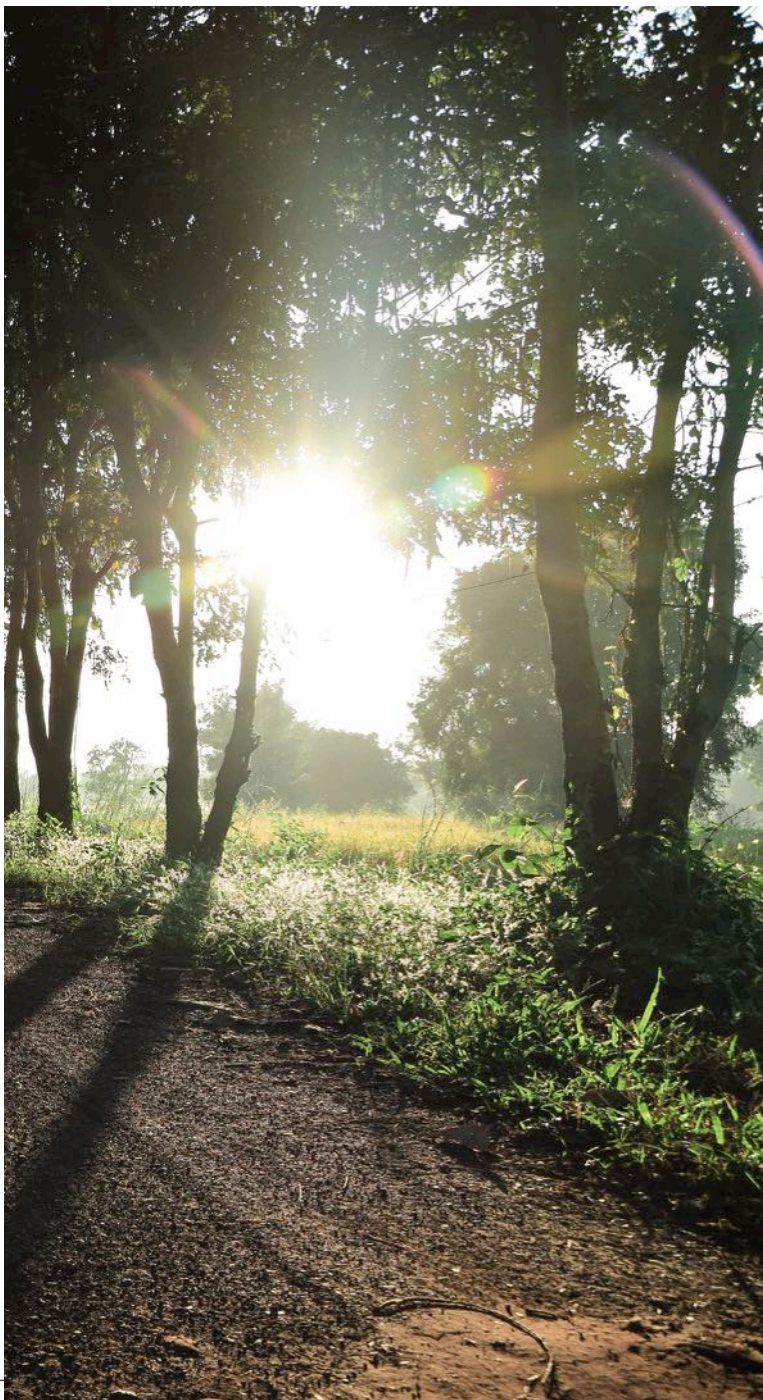
ความที่ทำได้ครั้งเดียวในหนึ่งปี เงินก้อนที่รับมาในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคมนั้นคงไม่เพียงพอสำหรับครัวเรือน ความว่างเว้นนานยาวนานมาซึ่งปัญหา หลายบ้านไม่มีพันธุ์ข้าวในฤดูทำนารอบใหม่ หรือกระทั่งไม่มีข้าวกิน การรอโชคชะตา หรือเที่ยววิ่งวอนภาครัฐให้ยื่นมือมาช่วยเหลือทุกปีคงไม่เป็นผลดี และไม่ใช่วิถีทางที่ยั่งยืนเป็นแน่

คนตำบลป่าโมงร่วมด้วยช่วยกันสร้างโอกาส ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นับแต่อดีตจนปัจจุบัน ตำบลป่าโมงได้วางแผนทางสร้างอาชีพเสริมให้กับครัวเรือน ด้วยปัญหาปากท้องและความขาดแคลนทุนทรัพย์ในการยังชีพ เป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วน หากการพัฒนาที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับบริบท ด้วยที่นี้มีได้มุ่งสร้างความร่ำรวย อันเป็นสิ่งที่เกินจริงไปมาก คนตำบลป่าโมงเลือกที่จะย้อนกลับมาสำรวจทุนของตัวเอง เกิดการหยิบนำทุนมารวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์งาน และมองย้อนกลับถึงการลดต้นทุนชีวิต อันสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง

นอกจากนี้ สัมมาชีพที่ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนป่าโมงให้ดีขึ้น ยังได้เป็นรากฐานของความมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ ซึ่งได้แตกยอดออกวิ่งไปสู่เรื่องอื่นๆ อีกมากมาย ไม่จำเพาะกับเรื่องสัมมาชีพเท่านั้น อันเป็นผลลัพธ์ที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของฤดูกาล งอกงามยั่งยืนตลอดปี

ทุกก้าวอย่างของคนตำบลป่าโมงจึงเป็นรอยทางให้เก็บเกี่ยวเรียนรู้ จากปัญหา สู่ความร่วมมือ ก่อร่างสร้างแนวทางขึ้น ทีละก้าวๆ ด้วยความมั่นคง จนวันนี้ตำบลป่าโมงเป็นตำบลที่มีช่วงเวลาของความสุชาวยาวนานตลอดทั้งปี ด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่คนมีให้กัน ด้วยความร่วมมือร่วมใจ สิ่งเหล่านี้ได้งอกเงยอย่างงดงามในใจของผู้คนตำบลป่าโมง จากนี้ลองไปร่วมสำรวจทุกก้าวอย่างของคนตำบลป่าโมง ความงอกงามที่อยู่เหนือฤดูกาลนั้นมิจะไรบ้าง...

‘เมื่อชุมชนจัดการตนเอง’

Self-managed Community

พื้นฐานของคนตำบลป่าโมงไม่ได้ร่ำรวยนัก ทำนาได้เพียงปีละ 1 ครั้ง ช่วงเวลาที่เหลือ คนที่นี่ต้องหิบบ้างหาอาชีพ ส่วนหนึ่งเดินทางออกนอกพื้นที่ ส่วนหนึ่งอยู่บ้าน ความไม่เพียงพอพร้อมเป็นแรงผลักดันให้เกิดพลังของชุมชน จากเป้าหมายร่วมกัน นำสู่การสรรค์สร้างรูปธรรม

จากหมู่บ้านเล็กๆ กลายเป็นหมู่บ้านจัดการตนเองอย่างเต็มรูปแบบ กิจกรรมการพัฒนามากมายเกิดขึ้น กลายเป็นทุนทางสังคม เป็นรากฐานที่เข้มแข็งให้ชุมชนเรื่อยมา

แม้เวลานี้ตำบลป่าโมง จะไม่ใช่หมู่บ้านจัดการตนเองทั้ง 10 หมู่บ้าน แต่กระนั้น ทุกหมู่บ้านก็จุดเด่นแตกต่างกันไป เกิดขึ้นและมีอยู่เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นให้กับประชากร

ความน่าชื่นชมอีกประการ คือคนที่ตำบลป่าโมงอยู่กันแบบครอบครัว เต็มด้วยความเกื้อกูล มิตรจิตมิตรใจที่หล่อเลี้ยงวิถีของชุมชนให้คงความน่าอยู่น่าอาศัย...

‘บ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 10’ เมื่อหมู่บ้านจัดการตนเอง

เมื่อก่อนนี้ ชาวบ้านหมู่ 10 มักหาซื้อของกินตามตลาด **ก้านันวินัย พันธคำ** จึงเกิดความคิดที่จะให้คนในหมู่บ้านปลูกในสิ่งที่อยากกิน เพื่อที่ว่าจะได้กินในสิ่งที่ตัวเองปลูก โดยใช้พื้นที่บริเวณบ้านของแต่ละคน ปลูกพืชผักสวนครัว รวมถึงผลไม้เล็กๆ น้อยๆ ให้มีกินกันภายในครัวเรือน เหลือแบ่งปันเพื่อนบ้าน หรือนำออกไปขาย

หมู่ที่ 10 แยกตัวออกจากหมู่ที่ 1 ในราวปี 2543 เวลานั้น วินัยขึ้นเป็นผู้ใหญ่บ้าน โดยบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 10 นี้เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก มี 90 ครัวเรือน ประชากรราว 418 คน ความที่พื้นฐานประชากรไม่ได้ร่ำรวย จึงอยากส่งเสริมให้ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ผ่านการลดรายจ่ายในครัวเรือน

“ผมอยากให้เรามีตู้เย็นข้างบ้าน พยาบาลใกล้ตัว ทุกครัวเรือนมีปุ๋ยใช้ เริ่มจากส่งเสริมให้คนปลูกพืชผักสวนครัว สมุนไพร โดยเฉพาะในช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยว ช่วงนี้อากาศกำลังดี ดินดี ผักจะงาม โดยแต่ละบ้านจะใช้ที่ว่างรอบบ้าน เริ่มแรกมีการแจกเมล็ดพันธุ์ แต่เวลานี้ไม่ต้องแล้ว ขอกันเอา มีอยู่ทั่วหมู่บ้าน ” **ก้านันวินัยเล่า**

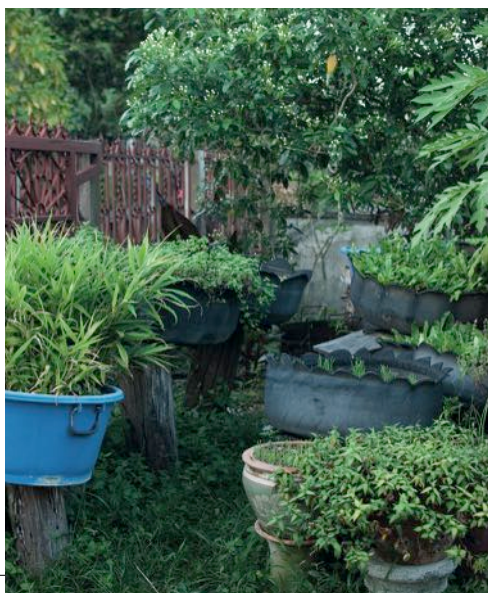
หากลองเดินชมบริเวณบ้านหมู่ที่ 10 จะเห็นเลยว่า แต่ละบ้านจะปลูกสวนครัวแซมกับไม้ประดับ เป็นการปลูกพืชในพื้นที่ๆ จำกัด หลายบ้านนำเอาของเหลือใช้อย่างยางเก่า มาตัดดัดแปลงทำเป็นกระถาง ปลูกผักสวนครัว เพื่อกินกันเองในครัวเรือน ที่นี่ไม่หวง ชาวบ้านสามารถแลกกันกินแลกกันใช้ ส่วนที่เหลือกินก็แบ่งไปขายที่ตลาดนัดชุมชน

วินัย พันธคำ

ภรณ์ที่สาธิต

สายันต์ สารวงศ์ ชาวบ้านหมู่ที่ 10 เสริมว่า ผักของบ้านหมู่ที่ 10 นี้เป็นผักปลอดสารเคมี ด้วยที่นี้สอนให้แต่ละบ้านทำปุ๋ยชีวภาพใช้เอง โดยนำเศษอาหารที่เหลือมาหมักกับเศษใบไม้ ขยายหัวเชื้อจุลินทรีย์ EM นำมาฉีดพ่น ผักที่ผลิตจากบริเวณบ้านนี้ ผู้บริโภคสามารถมั่นใจได้ว่า สะอาดปราศจากเคมีจริงๆ ด้วยพื้นฐานของการปลูกนั้น เป็นการปลูกเพื่อกิน ไม่ใช่เพื่อความร่ำรวย

นอกจากผักสวนครัว รั้วกินได้แล้ว ที่นี้ยังมีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ เช่น การแปรรูปอาหาร อย่างการทำปลา ร้า หรือการจัดทำโต๊ะจีน โดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในพื้นที่ เพราะนอกเหนือจากการปลูกผักแล้ว ในหมู่บ้านยังมีการเลี้ยงไก่พื้นเมือง เลี้ยงกบ เลี้ยงวัว เลี้ยงปลา ทั้งยังมีฟาร์มนกกระทาในหมู่บ้าน ที่สำคัญยังมีระบบกลุ่มสวัสดิการ อาทิ กลุ่มธนาคารข้าว เพื่อให้คนกู้ยืมกิน หรือนำไปทำพันธุ์ มีแหล่งเงินทุนภายในหมู่บ้าน เพื่อให้กู้ยืมไปใช้ในยามขัดสน หรือนำไปสร้างอาชีพ เรียกว่าสร้างวงจรเศรษฐกิจภายในหมู่บ้าน

จากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านหมู่ที่ 10 ที่สุดก็ได้รับรางวัลแห่งความภาคภูมิใจ เมื่อได้รางวัลชนะเลิศหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับตำบลในปี 2553 ก่อนที่ปีต่อมา จะได้รับรางวัลหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่น ระดับจังหวัด

กำนันวินัย เสริมว่า ที่ทำมาทั้งหมดนั้นก็เพื่อให้ครัวเรือนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แล้วที่นี้ยังมีการประชุมประชาคมหมู่บ้านทุกเดือน เข้าร่วมคิดเป็นร้อยละ 85 ของจำนวนประชากร ปัญหาแต่ละอย่างสามารถจัดการได้ง่าย ด้วยระบบครอบครัวที่เกื้อกูลกัน

“ใครมาที่นี้จะเห็นว่ารอบบ้านเราสะอาดสะอ้าน เพราะคนที่นี้จะช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ภูมิทัศน์ต่างๆ ในพื้นที่ เน้นสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยพื้นฐานหลายๆ ด้านที่ไม่ได้เพียบพร้อมนัก แต่เราก็กู้ช่วยกันสร้างสิ่งดีๆ ขึ้นมาทดแทน อย่างพอเพียงและพอดี” กำนันวินัยสรุป...

กัลยา ลำโรง

การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 1

ตำบลป่าโมงแยกตัวออกมาจากตำบลนาสว่างตั้งแต่ปี 2532 ซึ่งภายหลังจากแยกตัวออกมา ตำบลป่าโมงไม่เคยมีศูนย์เด็กเล็ก กระทั่งปี 2553 นี้เอง ชาวบ้านในชุมชนสะท้อนปัญหาและความต้องการ อยากให้มีศูนย์เด็กเล็กภายในชุมชน จึงได้ทำประชาคมตำบล สมาชิกสภา อบต. ทั้งหมดต่างยกมือตอบรับให้ขับเคลื่อนศูนย์เด็กเล็กภายในตำบล

อภิญญา นุช บัวกิ่ง หัวหน้าส่วนการศึกษา อบต.ป่าโมง และรักษาการผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าโมงใหญ่ เล่าให้ฟังว่า พื้นฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าโมงใหญ่ เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง เริ่มต้นจากชาวบ้านที่สะท้อนความต้องการขึ้นมา สอดรับกับผู้บริหารตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ต่างผลักดันให้เรื่องนี้เป็นวาระเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการ

“ในที่ประชุมสภา ทุกคนต่างพร้อมใจกันโหวตให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นในตำบล ด้วยทั้งตำบลป่าโมงไม่มีศูนย์เด็กเล็กเลย ชาวบ้านส่วนใหญ่ก็ต้องทำงาน ไม่เว้นแม้คนเฒ่า คนมีฐานะหน่อยก็ต้องพาลูกหลานออกไปไกลถึงอำเภอ ซึ่งอยู่ห่างจากตำบลถึง 12 กิโลเมตร” อภิญญา นุช เล่า

เมื่อได้รับไฟเขียวแล้ว ก็ต้องหาสถานที่ทำการ โชคดี **สมพงษ์ จันทรเชียว** ชาวบ้านหมู่ที่ 1 บริจาคที่ดินจำนวน 3 งาน ซึ่งอยู่ด้านหลังบ้านให้กับศูนย์เด็กเล็ก ส่วนตัวอาคารได้งบประมาณจากรัฐครั้งหนึ่ง อบต.ป่าโมง อีกครั้งหนึ่ง

แต่กว่าอาคารจะเสร็จพร้อมใช้ ก็ไม่ทันการ ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำต้องใช้ศาลาประชาคมประจำหมู่ที่ 1 ไปก่อน จนผ่านไป 3 เดือน ตัวอาคารก็เสร็จพร้อมใช้

“ส่วนข้าวของเครื่องใช้ อุปกรณ์การเรียนการสอนนั้น ชาวบ้านได้ช่วยกันจัดผ้าป่า เพื่อหาเงินมาสมทบ ขณะที่รัฐก็ได้งบประมาณเข้ามาสร้าง เรียกว่า ศูนย์เด็กเล็กแห่งนี้ เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านตำบลป่าโมง แล้วอย่างคุณครูที่นี่ ก็เสียสละ เพราะ

อภิญญา นุช บัวกิ่ง

ตอนนั้นยื่นเอกสารไปที่ศาลากลางแล้ว แต่ปรากฏว่าศาลากลางถูกเผา เอกสารสูญหาย ทำให้เรื่องการจัดจ้างครูล่าช้าไป 3 เดือน แต่คุณครูก็ยังมาทำงาน” อภิญญาอุซเล่า

ขณะที่ **กัลยา สำโรง** ครูประจำศูนย์ฯ เสริมว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าโมงใหญ่ เปิดทำการในช่วงเวลา 07.30-15.30 น. ผู้ปกครองจะนำบุตรหลานมาส่งด้วยตัวเอง โดยเวลานี้มีครูประจำ 3 คน กับเด็กนักเรียน 61 คน ส่วนใหญ่มาจากหมู่ที่ 1-4 และ 10 ส่วนหมู่ที่ 5-9 ก็มีอีกศูนย์หนึ่งไว้คอยบริการ

“เด็กส่วนใหญ่จะอายุราว 2-5 ปี บางคนตอนเข้ามา ยังไม่สามารถบอกได้ว่าตัวเองต้องเข้าห้องน้ำ ปล่อยราดตรงนั้น แต่การที่

พวกเขาได้มาเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เขาพัฒนาเร็วขึ้น เริ่มรู้จักว่าอะไรเป็นอะไร บ้างก็ดูต้นแบบจากเด็กที่โตกว่า” กัลยาเสริม

การศึกษาของที่นี่ โดยหลักเด็กๆ จะได้รับการฝึกทักษะผ่าน 6 กิจกรรม ตามที่ได้รับจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ 1. เคลื่อนไหวและจังหวะ คือการร้องเพลงและเต้นออกกำลังกาย ซึ่งจะทำในช่วงเช้า 2. เสริมประสบการณ์ คือการสอนให้ช่วยเหลือตนเอง อาทิ กิจวัตรประจำวันอย่าง เข้าห้องน้ำ แต่งตัว เก็บที่นอน การทำสัญลักษณ์ที่ของใช้ประจำตัว 3. สร้างสรรค์ คือการสอนศิลปะ อาทิ วาดรูป ระบายสี พิมพ์สี 4. กิจกรรมเสรี คือให้เด็กๆ ได้เลือกเล่นภายในอาคารได้อย่างอิสระ มีหนังสือให้อ่านตามมุม มีของเล่นภายในศูนย์ฯ 5. กลางแจ้ง คือการให้เด็กไปเล่นเครื่องเล่นบริเวณลานด้านข้างศูนย์ฯ 6. เกมส์การศึกษา คือการเสริมทักษะผ่านเกมส์ เช่น จับคู่ภาพเหมือน

นอกจากนี้ ที่ศูนย์ฯ แห่งนี้ยังมีกิจกรรมเสริม โดยทำแปลงสาธิตปลูกพืชสมุนไพรให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ ได้ช่วยรดน้ำต้นไม้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าโมงใหญ่เริ่มต้นที่ชุมชน ดำเนินการโดยชุมชนเพื่อชุมชน สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งของประชาชน และต่อยอดให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถนำชุมชนไปสู่เป้าหมายได้...

ให้ชุมชนช่วยดูแล

Welfare

ความโดดเด่นของตำบลป่าโมงคือแต่ละหมู่บ้านสามารถจัดการตนเองได้ ช่วยกันดูแลสมาชิกในหมู่บ้าน ประชาชนตำบลป่าโมงมีความก้าวหน้า ไม่ต้องรอให้ใครมาหยิบยื่น พวกเขาสร้างโอกาสขึ้นมา และหยิบยื่นให้แก่กัน

คนที่นี่ทำนากันทุกบ้าน เป็นเกษตรกรที่ทำนาเมื่อถึงฤดู หลังเก็บเกี่ยวก็หาอาชีพเสริม สร้างรายได้ ผู้ชายออกไปทำงานที่อื่นหรือรับจ้าง ส่วนผู้หญิงหยิบจับของใกล้มือมาทำเป็นอาชีพเสริมแล้วเห็นอย่างนี้ พลังของแม่บ้านตำบลป่าโมงนั้นมีประสิทธิภาพอย่างน่าทึ่ง สรรค์สร้างสิ่งดีงามมากมายขึ้นมา

จากปัญหาสู่แนวทางที่ช่วยกันเติมเต็ม วันนี้ตำบลป่าโมงมีกลุ่มสวัสดิการที่เข้มแข็ง ซึ่งได้กลายเป็นต้นทุนของชุมชน มีแนวทางและมีศักยภาพในการพัฒนา...

พลังแม่บ้าน

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์บ้านป่าโมง

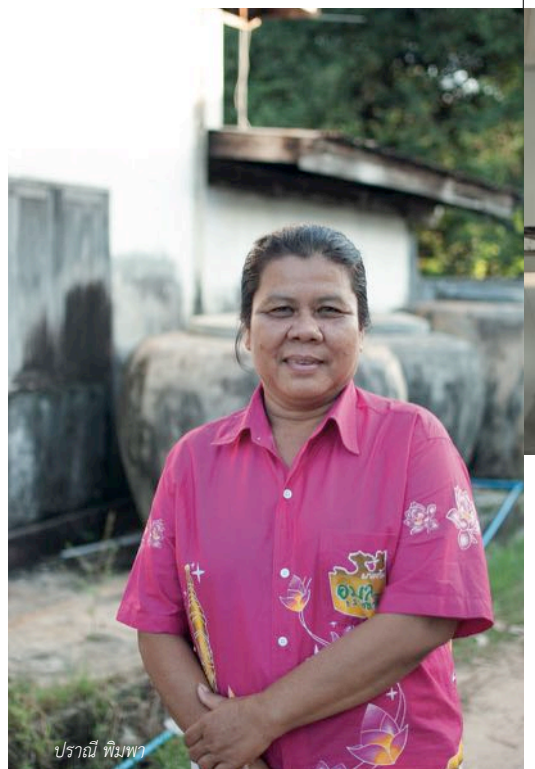
คนตำบลป่าโมงทำนากันทุกบ้าน แต่พื้นที่ของที่นี่เป็นที่ดอน ทั้งยังไม่ติดแม่น้ำ จึงทำนาได้เพียงปีละครั้ง ช่วงเวลาที่ว่างเว้น ชาวบ้านต้องหาแหล่งรายได้เพิ่มเติม บางคนเก็บกระเปาะเข้าสู่เมืองหลวง บางคนหยิบจับนำภูมิปัญญาที่อยู่ในชีวิตประจำวันมาเป็นอาชีพ กระทั่งเกิดการรวมกลุ่มดำเนินงาน ผ่านการเปลี่ยนแปลง ผลัดใบดังเช่นฤดูกาล

เริ่มต้นนั้น ปราณี พิมพ์า ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์บ้านป่าโมง ได้เริ่มทำกลุ่มแม่บ้านในช่วงราวปี 2538 โดยมีพัฒนาชุมชนเข้ามาช่วยจัดตั้ง ส่งเสริมให้เกิดกลุ่มเหือดผ้า ในเวลานั้นบ้านหมู่ที่ 10 ยังไม่ได้แยกตัวออกจากหมู่ที่ 1 สมาชิกของกลุ่มมาจาก 2 หมู่บ้านนี้

“ฉันรวมกลุ่มกับเพื่อนๆ ได้ 15 คน ลงหุ้นคนละ 200 บาท ดำเนินการทอผ้าถุง ผ้าห่ม โดยแต่ละคนก็แยกย้ายกันไปทำ เวลาขายก็ช่วยกัน ตัดส่วนกำไรแบ่งเข้ากลุ่ม เพื่อให้กลุ่มดำเนินต่อไปได้” ปราณีเล่า

ต่อมาในช่วงราวปี 2542 ปราณีมีโอกาสดำเนินไปร่วมประชุมที่อำเภอ พบปะแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนจากตำบลอื่น เกิดความสนใจทำกลุ่มออมทรัพย์ ด้วยคนในตำบลไม่มีที่ฝากเงิน จึงได้สอบถามหลักการตลอดจนวิธีการจัดตั้ง หลังจากนั้นกลับมาทำประชาคมกลุ่ม ซึ่งล้วนเห็นชอบให้ตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์เพื่อการผลิต เบื้องต้นมีผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิก 32 คน ในช่วงเวลานี้ กลุ่มแม่บ้านเดิมยังคงดำเนินการผลิตสินค้า หากแต่เปลี่ยนมาผลิตพรมเช็ดเท้าจากเศษผ้า ที่นอนปิกนิก และเสื่ออกก

สำหรับผู้ที่ต้องการเข้าเป็นสมาชิกรุ่นนั้น จะต้องทำการซื้อหุ้นๆ ละ 100 บาท ถ้าใครไม่มี

เงินซื้อหุ้น แต่อยากฝากเงิน สามารถเข้าเป็นสมาชิกสมทบ เพื่อเข้าออมสัจจะทุกเดือน จำนวนเท่าไรตามความสมัครใจ

กลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะตั้งโต๊ะในทุกวันที่ 5 ของเดือน โดยใช้ศาลาอเนกประสงค์ประจำบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 1 เป็นที่ทำการ สมาชิกจะมาทำการฝากสัจจะ ส่วนผู้มีความประสงค์ขอกู้จะต้องทำเรื่องแจ้งวัตถุประสงค์กับคณะกรรมการ เลขานุการกลุ่มจะคอยทำหน้าที่บันทึก ก่อนประชุมเพื่ออนุมัติวงเงินกู้ ร่างสัญญาและมอบเงิน ส่วนเงินจากการฝากที่เหลือจะนำเข้าธนาคารต่อไป ทั้งนี้ต้องเข้าเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่า 6 เดือน จึงจะมีสิทธิ์กู้ได้

ดอกเบี้ยของการกู้ยืมนั้นมีด้วยกัน 2 ประเภท ประเภทแรกคือการกู้ฉุกเฉิน ซึ่งเปิดให้กู้ทุกเดือนตลอดทั้งปี ซึ่งจะมีดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี ประเภทที่ 2 คือการกู้สามัญ ซึ่งเป็นการกู้ประจำปี จะเปิดให้กู้ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม โดยจะมีดอกเบี้ยอยู่ที่ร้อยละ 12 ต่อปี

สำหรับการปันผลนั้นจะคิดเป็นการปันผลหุ้น ในอัตราร้อยละ 8 หรือ 10 ต่อปี ทั้งยังมีการปันส่วนกำไรเพื่อใช้ในสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้านอีกร้อยละ 5 อาทิ ทุนการศึกษา การจัดงานวันเด็ก เป็นต้น โดยปัจจุบันกลุ่มมีสมาชิกกว่า 170 คน

นอกจากนี้ ยังมีการแตกหน่อเพิ่มกลุ่มย่อยออกมาอีก ด้วยราวปี 2545 สมาชิกในกลุ่มเสียชีวิต จึงเห็นพ้องว่า ควรตั้งกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์กลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้น มีเก็บเงินสมทบ

100 บาท เก็บปีละ 1 ครั้ง โดยทางคณะกรรมการจะทำการหักเงิน 100 บาทนี้ จากเงินปันผลของกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ขณะที่ ทิพวรรณ แสงวงค์ เลขานุการกลุ่มฯ เสริมว่า ในปี 2550 ได้เกิดกลุ่มธนาคารข้าวเพิ่มขึ้นมา ด้วยสังเกตเห็นสมาชิกที่เข้ามากู้ยืมเงินกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์เพื่อการผลิต กู้เงินไปซื้อข้าวรับประทาน และซื้อพันธุ์ข้าว จึงเห็นพ้องให้ตั้งกลุ่มธนาคารข้าวเปลือกขึ้น

“ทางกลุ่มใช้เงินที่ใช้ในกิจการสาธารณประโยชน์มาทำยังข้าวเปิดรับสมาชิก ลงหุ้นเป็นข้าวเปลือกครบครวละไม่ต่ำกว่า 25 กิโลกรัม เพื่อให้สมาชิกกู้ยืมไปทำกิน หรือไปรับประทาน โดยปล่อยกู้ 100 กิโลกรัม คืน 120 กิโลกรัม โดยจะเปิดให้กู้ปีละครั้ง ในช่วงที่ชาวบ้านเตรียมทำนา เมื่อมีข้าวเปลือกเหลือจากการกู้ยืม กลุ่มจะนำไปขาย หมดกันไปปีต่อไป” ทิพวรรณเล่า

ความที่กลุ่มแตกหน่อออกไปมากมาย ทำให้อำเภอกษัตริย์เกษตร อำเภอดงหลวง ได้เข้ามาส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน เป็นการจัดระบบกลุ่มให้เป็นระเบียบ มีความเป็นทางการและเข้มแข็งขึ้น โดยทำการขึ้นทะเบียนตั้งแต่ปี 2552

ไม่น่าเชื่อว่า ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มแม่บ้าน หมู่ที่ 1 ซึ่งไม่ได้มีเพียงเท่านั้น หากแต่ยังมีกลุ่มก่อนที่แตกหน่อออกผลอีกมากมายหลายกลุ่ม ด้วยกลุ่มนี้ยังเป็นแหล่งเงินทุนในการสนับสนุนอาชีพให้กับสมาชิก อย่างกลุ่มปลูกข้าวโพด เพาะเห็ดหรือเลี้ยงสัตว์ ซึ่งถ้าเป็นเรื่องของกลุ่มอาชีพ ทางวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์บ้านป่าโมงยินดีให้การสนับสนุนแบบไม่คิดดอกเบี้ยด้วย ทั้งนี้ขึ้นกับการประชุมร่วมกันของกลุ่ม

“สำหรับกลุ่มแม่บ้านที่ถือเป็นการตั้งไข่ของเรา ปัจจุบันก็ยังทำกัน ส่วนใหญ่ที่เหลืออยู่จะเป็นคนเฒ่าคนชรา ส่วนถ้าใครคิดอยากทำอะไร ทางกลุ่มยินดีพิจารณาให้ความช่วยเหลือ” ปราณีทิ้งท้าย...

ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี

เสี่ยงสะท้อนความต้องการของประชาชนตำบลป่าโมงสะท้อนออกมาอย่างพร้อมเพรียงว่าต้องการสวัสดิการภายในตำบล เกิดการประชาคม และเห็นชอบให้มีการตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลป่าโมง เพื่อจัดสรรสวัสดิการให้กับกลุ่มสมาชิก

ปัทมาภา พิมพ์พันธ์ นักพัฒนาชุมชนตำบลป่าโมง ย้อนความให้ฟังว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนพึ่งตนเองตำบลป่าโมงได้เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2555 ด้วยเป็นเสี่ยงสะท้อนความต้องการของคนตำบลป่าโมงอย่างแท้จริง โดยภายหลังการทำประชาคม ผู้บริหารตำบลได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจำนวน 15 คน มีนักพัฒนาชุมชน ผู้ช่วย รวมไปถึงสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาทำงาน

เริ่มต้นด้วยการบัญญัติข้อบังคับกลุ่ม ทั้งยังมีการขอรับจากส่วนกลางเข้ามาสนับสนุน ขณะที่ในส่วนของชาวบ้าน จะมีการเก็บออมวันละ 1 บาท

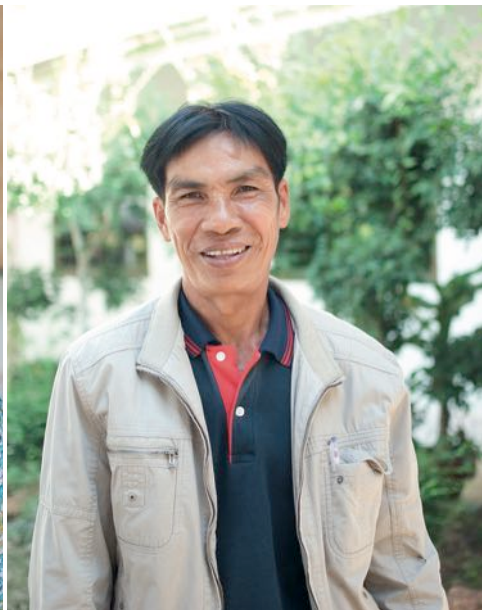
“เรียกว่าเป็นการออมบุญ เพื่อเป็นสวัสดิการเพื่อนช่วยเพื่อน กองทุนนี้ยึดหลักความเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยกคนจน คนรวย” ปัทมาภาว่า

สมาชิกจะต้องเสียค่าสมัครแรกเข้าเป็นเงิน 20 บาท โดยจะเปิดรับสมัคร

ปัทมาภา พิมพ์พันธ์

พิมพ์มัย พิมพ์พันธ์

สมาชิกในทุกเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ไม่มีจำกัดอายุ นอกเหนือจากเงินออมในกลุ่มสมาชิกแล้ว ทางภาครัฐยังสมทบให้อีกรายหัวๆ ละ 1 บาทต่อวัน แต่ปีแรกให้มาเป็นจำนวนกลมๆ 100,000 บาท ขณะที่ในส่วนของปี 2557 นั้น ทางรัฐให้ชะลอการเบิกไปก่อน

พิศมัย แก้วดา ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน เสริมว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนพึ่งตนเองตำบลป่าโมงจัดสวัสดิการหลากหลายด้าน

“สมาชิกตลอดบุตรจะได้รับ 500 บาท แล้วแม่ที่ให้กำเนิดยังได้เงินช่วยเหลือในการนอนโรงพยาบาลอีกคืนละ 100 บาท ไม่เกิน 3 คืน ผู้ชราที่อายุครบ 60 ปี ออมบุญครบ 5 ปี รับโบนัส 200 บาท เจ็บป่วยนอนโรงพยาบาล ได้คืนละ 100 บาท ไม่เกิน 12 คืนต่อปี เสียชีวิตจะจ่ายเป็นลำดับขั้นไป ตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 18 ปี จำนวนเงินช่วยเหลืออยู่ระหว่าง

2,500-50,000 บาท แล้วทางกองทุนจะเป็นเจ้าภาพพวงหรีด 1 พวง บวกกับถ้าเป็นงานศพปลอดเหล้า จะได้พิเศษ 2,000 บาท แล้วยังมีทุนการศึกษา อย่างนักเรียนที่ฝากออมบุญครบ 3 ปี จะได้รับสิทธิ์ขอพิจารณา รับทุนสำนึกรักษ์บ้านเกิดปีละ 5 ทุนๆ ละ 1,000 บาท ถ้าออมครบ 5 ปี จะได้รับสิทธิ์ขอพิจารณารับทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ปีละ 1 ทุนๆ ละ 5,000 บาท และถ้าครบรอบ 5 ปี จะได้รับ 500 บาท สุดท้ายคือการช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย ครั้งละไม่เกิน 1,000 บาท สำหรับผู้ที่ออมบุญมากกว่า 1 ปีขึ้นไป” พิศมัยแจกแจง

ณ วันนี้ กองทุนสวัสดิการชุมชนพึ่งตนเองตำบลป่าโมง มีสมาชิก 232 คน มีเงินทุนหมุนเวียนจำนวน 275,000 บาท และได้มีการช่วยเหลือสมาชิกไปแล้ว 26 ราย

ที่สำคัญสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนพึ่งตนเองตำบลป่าโมงยังได้จัดทำดอกไม้จันทน์ขายให้กับกลุ่ม เพื่อนำไปช่วยเหลือสมาชิกต่อไป

กองทุนสวัสดิการชุมชนพึ่งตนเองตำบลป่าโมงเป็นหลักฐานที่ประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คนในชุมชนยังพร้อมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยไม่มีการทอดทิ้งกัน เพราะต่อให้คนที่ไม่ได้เป็นสมาชิก แต่มีความจำเป็น ต้องได้รับความช่วยเหลือ กลุ่มก็ไม่เคยนิ่งนอนใจแต่อย่างใด...

กลุ่มฌาปนกิจบ้านคำกลาง หมู่ที่ 5

สังคมชนบทนั้น ยามมีคนเสียชีวิต ครอบครัวต้องจัดพิธีศพ เสียค่าใช้จ่ายไม่น้อย บ้านที่มีฐานะก็สามารถเอาตัวรอดไปได้ แต่หลายบ้านอาจไม่มีแม่เงินซื้อโลงศพ นั่นทำให้สังคมชนบทโดยมากนิยมตั้งกลุ่มฌาปนกิจหมู่บ้านขึ้นมา

กลุ่มฌาปนกิจบ้านคำกลาง หมู่ที่ 5 จัดตั้งเมื่อปี 2540 มี คำ วงศ์มาลี ผู้ใหญ่บ้านในเวลานั้น เป็นผู้ริเริ่ม ด้วยความตั้งใจช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของคนในหมู่บ้าน

วิพล ศิริบุรณ ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน และประธานกลุ่มฌาปนกิจบ้านคำกลาง อธิบายว่า หมู่บ้านคำกลางมีประชาชนมากกว่า 600 คน จาก 149 หลังคาเรือน

“เริ่มต้นกลุ่มมีสมาชิก 102 ครัวเรือน แต่ปัจจุบันเป็นสมาชิกครบทั้ง 149 ครัวเรือน อาศัยคณะกรรมการที่ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก อบต. อีก 2 คน รวมเป็น 4 คน แรกเริ่มกลุ่มฌาปนกิจเก็บเงินครัวเรือนละ 100 บาท กระทั่งปี 2553 สมาชิกเห็นพ้องต้องกันว่าควรเก็บเพิ่มจึงเปลี่ยนเป็น 200 บาท” วิพลเล่า

วิพล ศิริบุรณ

กระทั่งจำนวนเงิน 200 ก็ไม่ใช่คำตอบท้ายสุดเสียทีเดียว เพราะเมื่อปี 2556 นี้เอง ที่สมาชิกเห็นพ้องต้องกันว่า เงินที่ได้รับอยู่ยังไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการทำศพ จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือมากขึ้น จากเงิน 200 จึงกลายเป็น 500 บาท ทำให้เวลานี้ หากครัวเรือนใดมีผู้เสียชีวิต สมาชิกในครอบครัวจะได้รับเงินช่วยเหลือจำนวน 74,000 บาท

กฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มฌาปนกิจบ้านคำกลางระบุว่า บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองต้องมีชื่อในทะเบียนบ้านมานานกว่า 3 เดือน บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองต้องมีอายุ 1 ปีขึ้นไป ส่วนข้าราชการที่ย้ายมาเพื่อดำรงตำแหน่ง และบุคคลที่ไม่ได้อาศัยอยู่จริง แต่มีชื่อในทะเบียนบ้านจะไม่มีสิทธิได้รับความคุ้มครอง สำหรับบุตรหลานที่ย้ายออกจากทะเบียนบ้าน

เพื่อไปเป็นทหาร หรือศึกษาต่างถิ่นจะได้รับ ความคุ้มครอง กรณีเป็นเขยหรือสะใภ้มาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน หากไม่ย้ายทะเบียนบ้านมา และไม่ได้ตั้งรกรากอยู่จริงจะไม่ได้ ได้รับความคุ้มครอง

กรณีสมาชิกที่แยกไปตั้งครอบครัวใหม่ จะต้องสมัครใหม่และเสียค่าฌาปนกิจแยก ออกมา แต่จะได้รับความคุ้มครองทันที

สำหรับการเก็บเงินนั้น วิพล อธิบายว่า คณะกรรมการจะไม่มีไปเก็บตามบ้าน แต่จะ ไปตั้งโต๊ะช่วยเหลือที่วัดในวันประชุมเพลิง สมาชิกทุกคนจะต้องแสดงความรับผิดชอบ ด้วยการมาจ่ายเงินช่วยเหลือที่วัด

“เมื่อมีการเสียชีวิต สมาชิกต้องออกมา ที่วัดบ้านคำกลาง เพื่อมาจ่ายเงิน คณะ กรรมการจะคอยจัดเก็บและจดบันทึก หลายครั้งครอบครัวผู้เสียชีวิตมีความจำ เป็น ต้องใช้เงิน ก็จะมีเบิกบางส่วนไปก่อน มีการ ลงลายมือชื่อกำกับ ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของ ทุกคนที่ต้องมาส่งมอบเงินช่วยเหลือนี้ เพราะคณะกรรมการก็ล้วนเป็นจิตอาสา ไม่มีค่าตอบแทนใดๆ”

เมื่อมีงานศพครั้งหนึ่ง ชาวบ้านคำกลาง หมู่ที่ 5 จะรวมตัวกันแสดงพลัง ซึ่งสะท้อน ให้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจของทั้งชุมชน เป็นผลพลอยได้ที่ชุมชนได้รับกลับมา อัน เป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นรากฐานที่เข้มแข็งของ ชุมชนต่อไป...

สัมมาชีพดี ตามวิถีป่าโมง

Honest Livelihood

ความเข้มแข็งของตำบลป่าโมงสามารถสังเกตได้จากกลุ่มอาชีพในชุมชน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นการหยิบจับทุนดั้งเดิมที่มีอยู่มาทำเป็นอาชีพ แล้วอีกส่วนหนึ่งก็คือทุนที่สร้างขึ้นใหม่ ผ่านการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้บริหารชุมชน

นอกเหนือจากรายได้ที่ประชาชนตำบลป่าโมงได้แล้ว กลุ่มอาชีพนี้ยังส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ด้วยพื้นฐานของการรวมกลุ่มอาศัยการมีส่วนร่วมเป็นหลัก ทั้งยังปลูกฝังให้คนรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นรากฐานที่มั่นคงให้กับอนาคต

กลุ่มอาชีพต่างๆ ในตำบลป่าโมงไม่ได้เน้นสร้างความร่ำรวย ด้วยทุกกลุ่มกองมีพื้นฐานบนความพออยู่พอกิน พอที่จะแบ่งกันไปในแต่ละครัวเรือน หลายครอบครัวได้อยู่กันพร้อมหน้าก็ถือเป็นกำไรสูงสุด

ลองดูว่าการมีสัมมาชีพดี ตามวิถีป่าโมง นั้นเป็นอย่างไร และกว่าจะก่อร่างสร้างกลุ่มกองมาได้ขนาดนี้ ต้องผ่านพบอะไรมาบ้าง...

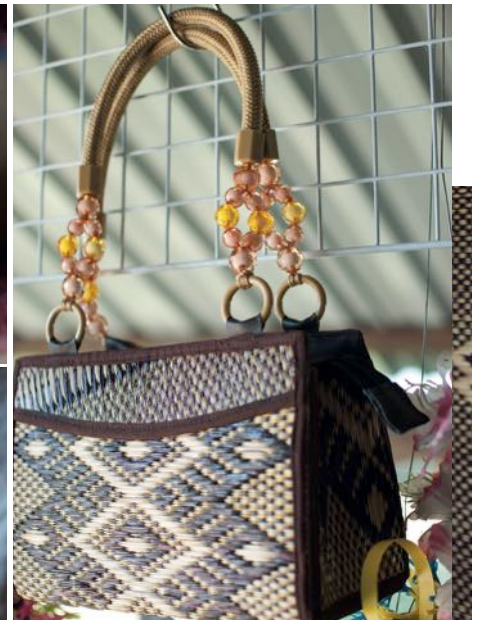
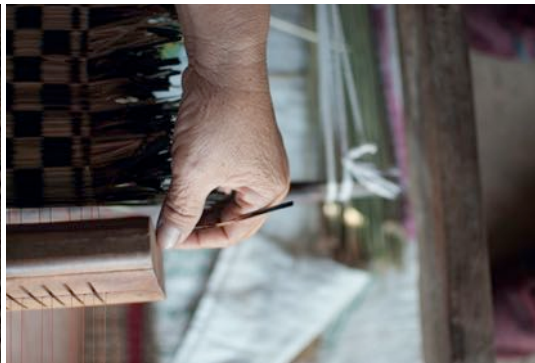
ผลิตภัณฑ์ทอเสื่อกกและเส้นพลาสติก

พลังแม่บ้าน หมู่ที่ 2

แม่บ้านตำบลป่าโมงทอผ้า และทำเสื่อกกใช้เองกันมานานแล้ว เป็นทุนและภูมิปัญญาภายในพื้นที่ จนวันหนึ่งเห็นช่องทาง ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม ลงหุ้น มีการไปศึกษาดูงานเพื่อกลับมาพัฒนากลุ่ม และต่อยอดภูมิปัญญาให้มีความทันสมัย และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

สาลิ มีหาญ ประธานกลุ่มพัฒนาสตรีบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 2 ย้อนความให้ฟังว่า ปี 2542 แม่บ้านได้รวมตัวกันตั้งกลุ่มทอเสื่อ มีการระดมหุ้นๆ ละ 200 บาท เพื่อใช้เป็นทุนในการซื้อสีย้อม ด้าย ทำที่ทอ เริ่มต้นรวมได้ 30 คน ทอเสื่อสีพื้น (สีกก) ออกจำหน่าย

ต่อมา อบต.ป่าโมง พากกลุ่มไปดูงานที่จังหวัดมหาสารคาม ได้ความรู้ในการทำเสื่อพับ หากแต่ยังไม่เพียงพอ กลุ่มได้ใช้เงินกลุ่มส่งสมาชิกไปดูงานเพิ่มเติมอีก โดยเน้นไปที่การสร้างตลาดแลกเปลี่ยนซื้อขาย อย่างเป็นลายขิด เป็นต้น เมื่อนักกลับมาได้มีการประยุกต์การขิดให้เป็นลวดลายต่างๆ อาทิ ข้าวหลามตัด ผีเสื้อ ฯลฯ จากนั้นในช่วงปี 2550 กลุ่มก็เริ่มมีการนำเส้นพลาสติกสีมาแปรรูปเป็นกระเป๋า เพิ่มความหลากหลายของสินค้า

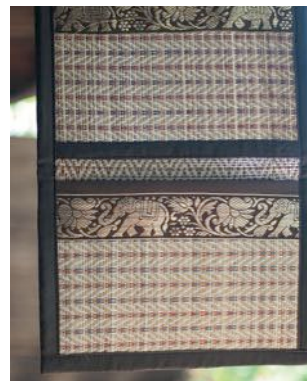
ปัจจุบันสมาชิกของกลุ่มพัฒนสตรีบ้านป่าโมงใหญ่เหลืออยู่เพียง 13 คน ด้วยส่วนใหญ่มีอายุมากขึ้น จึงถอนตัวออกไปเลี้ยงหลานอยู่บ้าน แต่ถึงจะมีเพียง 13 คน แต่ก็แข่งขันเป็นอย่างมาก ดูจากผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเวลานี้ ที่มีตั้งแต่เสื้อ เสื้อพับ กระเป๋าสาน ที่รองแก้ว หมอน เบาะรองนั่ง ที่ใส่จดหมาย และหมวก

สำลี เล่าว่า สมาชิกส่วนใหญ่ทำงานที่บ้าน แต่จะต้องหมุนเวียนมาเข้าเวรที่ร้านสาธิตการตลาดบ้านป่าโมงใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ข้างๆ กัน โดยร้านนี้เป็นร้านค้าของชุมชนด้วย

เมื่อสมาชิกคนหนึ่งทอเสื้อเสร็จ ก็จะขายต่อให้กับกลุ่ม ซึ่งจะรับซื้อในราคาแตกต่างกันไป ขึ้นกับความยากง่าย และขนาดของชิ้นงาน จากนั้นในแต่ละปี กลุ่มจะมีการนำกำไรที่ได้มาแบ่งให้กับสมาชิกในจำนวนที่เท่ากัน

นอกเหนือจากกำไรจากผลิตภัณฑ์แล้ว ยังมีดอกเบี้ยเงินกู้ที่ปล่อยให้กับสมาชิก ซึ่งเงินจำนวนนี้เป็นเงินค่าหุ้น รวมถึงเงินที่ได้รับการสนับสนุนจาก อบต.ป่าโมง และกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีหมุนเวียนอยู่ประมาณ 140,000 บาท

“เงินจำนวนนี้ จะปล่อยกู้ให้กับสมาชิกคนละ 10,000 บาท โดยคิดดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน โดยในส่วนของดอกเบี้ย กลุ่มจะนำมาจัดสรร แบ่งเป็นเงินเข้ากลุ่ม ร้อยละ 20 ค่าตอบแทนกรรมการ

ร้อยละ 20 จัดสวัสดิการ ร้อยละ 30 ใช้จ่ายในสาธารณประโยชน์ ร้อยละ 10 และจัดสรรให้ผู้ด้อยโอกาสอีกร้อยละ 20” สำลีอธิบาย

เห็นอย่างนี้ ในปี 2549 และปี 2556 กลุ่มผลิตภัณฑ์ทอเสื้ออก และเส้นพลาสติกได้ผ่านการประกวดผลิตภัณฑ์ OTOP ได้รางวัลระดับ 3 ดาว รวมถึงได้จดทะเบียนกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งเป็นเครื่องการันตีผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้เป็นอย่างดี

แล้วพลังแม่บ้านหมู่ที่ 2 บ้านป่าโมงใหญ่ ก็ไม่ได้หยุดแค่นี้ เพราะภายในหมู่บ้านยังมีกลุ่มกองสวัสดิการที่เข้มแข็งอีกหลากหลายกลุ่มด้วยกัน หากจะพูดให้ครบหมดคงจะไม่จบในเล่มเดียว เอาเป็นว่าจะพาไปเยี่ยมชมร้านค้าชุมชน ซึ่งจากเรื่องการทอเสื้อนี้ ยังไม่ได้บอกกันเลยว่านำไปจำหน่ายที่ไหน...

ขายเสื้อที่ร้านสาริตการตลาดบ้านป่าโมงใหญ่

เมื่อมีสินค้า ก็ต้องมีช่องทางขายสินค้า ความสำเร็จกลุ่มผลิตภัณฑ์เสื้อเอือก และเส้นพลาสติกมีผู้สูงอายุเป็นหลัก การไปขายตามที่ต่างๆ จึงไม่ใช่เรื่องง่ายนัก ทาง อบต.ป่าโมง จึงสนับสนุนงบประมาณ เพื่อนำมาตั้งร้านค้าของตำบลขึ้น ซึ่งนอกจาก จะเป็นที่พักขายสินค้าแล้ว ยังมีสินค้าอุปโภคบริโภคจำหน่ายในราคาเป็นกันเอง ที่สำคัญยังมีเงินปันผลตอบแทนให้ทุกปีด้วย

หนูจันทร์ อุ่นจิมี ประธานกลุ่มร้านสาริตการตลาดบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 2 ย้อนความให้ฟังว่า อบต.ป่าโมง ให้เงินสนับสนุนในการตั้งร้านสาริตแห่งนี้ขึ้นเป็นจำนวน 100,000 บาท รวมถึงมีการรวมหุ้นจากชาวบ้านในราคาหุ้นละ 100 บาท โดยร้านนี้ จัดเป็นโมเดลต้นแบบของตำบล

หนูจันทร์ อุ่นจิมี

“เริ่มแรกเป็นร้านของตำบล แต่เวลาผ่านไป หลายหมู่บ้านก็แยกตัวไปตั้งของตัวเอง อย่างหมู่ที่ 5-9 เขาอยู่ไกล ก็ขอแยกตัวออก หมู่ที่ 3 ก็มีการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดอีกร้านหนึ่ง ที่เหลืออยู่ตรงนี้ส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกจากหมู่ที่ 2 เป็นหลัก” หนูจันทร์เล่า

ปัจจุบันร้านสาธิตการตลาดบ้านป่าโมงใหญ่มีสมาชิกทั้งหมด 93 คน มีเวิร์กช็อปเปลี่ยนหมอนเวียนกันมาดูแลร้านค้า 13 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นสมาชิกของกลุ่มผลิตภัณฑ์ทอเสื่อกกและเส้นพลาสติก เมื่อมาเฝ้าร้าน ก็จะทอเสื่อไป โดยจะมีการจัดเวิร์กช็อปละ 2 คนมาช่วยกันดูแล

ร้านสาธิตการตลาดบ้านป่าโมงใหญ่จะมีการปันผลคืนให้กับสมาชิก แบ่งเป็นการปันผลยอดขาย ซึ่งจะคืนให้สมาชิกร้อยละ 2 ของยอดขายสินค้า แล้วยังมีการปันผลหุ้น ซึ่งจะเฉลี่ยคืนหุ้นร้อยละ 50 ในทุกปี

“ปีกลายร้านสาธิตการตลาดบ้านป่าโมงใหญ่มียอดขายทั้งหมด 1,350,350 บาท มีผลกำไร 300,000 บาท แต่ปีนี้คงไม่ได้เท่าก่อนแล้ว เพราะมีห้างโลตัสเข้ามา แต่อาศัยว่าร้านสาธิตฯ นี้อาศัยกลุ่ม

สมาชิก รวมถึงเป็นช่องทางในการจำหน่ายสินค้าของคนทั้งตำบล ไม่มีค่าใช้จ่ายหรือค่าฝากวาง ยกเว้นแต่ของบางชิ้นที่ร้านค้าซื้อขึ้นมาไว้เลย” หนูจันทร์เล่า

ถ้าในการจำหน่ายสินค้าส่วนหนึ่งถูกกันมาไว้เป็นทุนในการบริหารจัดการกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีการจัดสวัสดิการให้กับชุมชน เช่น สนับสนุนทุนการศึกษา พัฒนาหมู่บ้านงานประเพณีในวันสำคัญ รวมถึงงานบุญต่างๆ

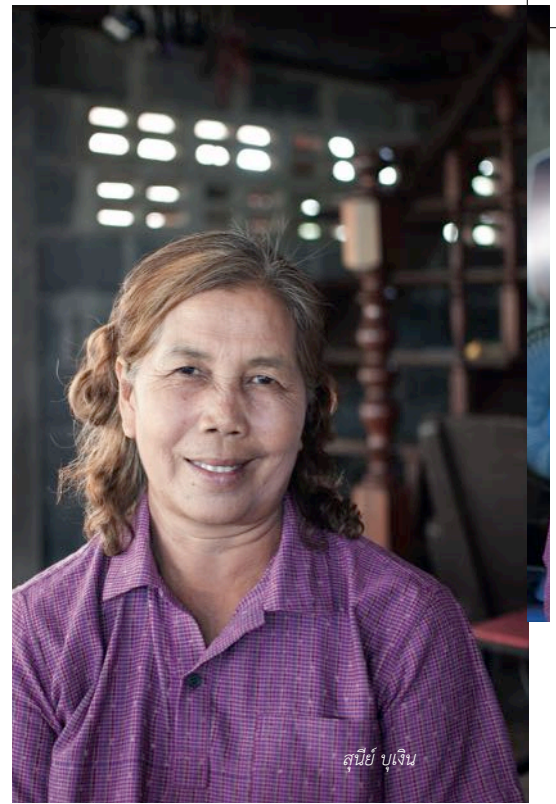
เรียกว่า เงินทุกบาททุกสตางค์หมุนเวียนอยู่ในชุมชนทั้งสิ้น...

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนบ้านป่าโมงน้อย หมู่ที่ 3

ภายในบ้านของ สุนีย์ บุเงิน เป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนบ้านป่าโมงน้อย มองผิวเผินอาจดูเป็นเพียงร้านค้าชุมชน หากแต่สถานที่แห่งนี้เป็นแหล่งรวมตัวของกลุ่มแม่บ้านหมู่ที่ 3 ซึ่งรวมตัวกันทอเสื่อ และตัดเย็บผ้า จากวันแรกจนวันนี้ นับเป็นเวลามากกว่าทศวรรษ ผ่านอุปสรรคหลากหลาย แต่กลุ่มแม่บ้านหมู่ที่ 3 ยังรวมตัวแข่งขัน ผ่านระบบกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง

สุนีย์ ซึ่งเป็นประธานกลุ่ม เล่าให้ฟังว่า ในราวปี 2544 แม่บ้านหมู่ที่ 3 ได้รวมตัวกันตั้งกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บ ด้วยในเวลานั้น อบต.ป่าโมง มีงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน โดยมอบให้หมู่บ้านละ 100,000 บาท หมู่ที่ 3 มีด้วยกัน 3 กลุ่ม จึงเฉลี่ยเงินไปเท่าๆ กัน

“เริ่มต้นกลุ่มของแม่มีสมาชิก 20 คน ได้เงินมา 34,000 บาท ตรงนี้แม่ก็เข้ากลุ่มคนละ 500 เพื่อเก็บไว้ช่วยเหลือกัน ที่เหลือนำไปซื้อของที่ใช้ในการทอผ้า ที่นี้เราทำตั้งแต่ทอผ้าไหม ผ้ากบับ มีหน่วยงานในละแวกพื้นที่มาสั่งจ้าง แม่ก็จะแบ่งงานกันไป รายได้ที่ได้มา ก็จะนำมาหารเท่าๆ กัน” สุนีย์เล่า

แต่ด้วยความที่กลุ่มไม่ได้มีลูกค้าตลอด แล้วผ้าทอก็ขายไม่คล่อง ตัวเท่าไรนัก สมาชิกส่วนหนึ่งที่มีความถนัดด้านการทอเสื่อ ก็ทอเสื่อจำหน่าย อาศัยฝากร้านสาธิตการตลาดบ้านป่าโมงใหญ่หมู่ที่ 2 เป็นช่องทางจำหน่าย ประกอบกับในช่วงเวลานั้น ลูกค้าจากตำบลนาเจริญ มาจ้างให้กลุ่มทอผ้าและตัดเย็บทำปลอกหมอน ผ้าปูที่นอน เสื้อกันฝน โดยใช้เศษผ้าหรือผ้าโหล แต่ก็แค่เป็นเพียงการจ้างงานในช่วงเวลาสั้นๆ เท่านั้น ด้วยตำบลนาเจริญเริ่มมีการจัดตั้งกลุ่มเย็บผ้าในชุมชนขึ้นมาเอง

กระทั่งในปี 2550 บ้านหมู่ที่ 3 มีการลงหุ้นเพื่อเปิดร้านค้าชุมชน ในราคาหุ้นละ 100 บาท ซื้อได้คนละไม่เกิน 10 หุ้น ในจำนวนนี้มีเงินหุ้นกลุ่มทอผ้ามาร่วมด้วย 4,000 บาท นำเงินมาจัดตั้งร้านค้าอาศัยพื้นที่ใต้ถุนบ้านของสุนีย์เป็นที่จัดตั้ง

“กลุ่มทอผ้าและตัดเย็บยังอยู่ ถ้ามีมอเตอร์ไซค์เข้ามาก็มาร่วมกันที่ แต่ในช่วงไม่มี สมาชิกแต่ละคนก็จะทำสิ่งที่ตัวเองถนัด อย่างแม่เองทอผ้าไหมลายมัดหมี่ได้ ถ้ามีเวลาก็ทำ สมาชิกคนอื่นๆ ทอเสื่ออยู่ที่บ้านแล้วเอามาขายที่ร้าน บางคนทอผ้าฝ้าย สานกระติ๊บ เมื่อมาวางขาย จะมีหูกทำไรเล็กน้อยเข้ากลุ่ม แต่บางครั้งก็ไม่หูก ให้เป็นส่วน

ลดกับคนซื้อ เพื่อปล่อยสินค้าออกไวๆ” สุนีย์เล่าด้วยรอยยิ้ม

ภาพของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนบ้านป่าโมงน้อย หมู่ที่ 3 เริ่มชัดเจน สินค้าแต่ละอย่างมาจากบ้านเรือนของแต่ละคน ในยามว่างจากการทำนา แม่บ้านที่นี่ไม่อยู่เฉย หยิบจับเอาสิ่งที่ตนถนัดมาสร้างผลิตภัณฑ์ ก่อนจะมาหยุดอยู่ที่ร้านค้าชุมชนเพื่อจำหน่าย แต่ก็ไม่ใช่กลุ่มแม่บ้านเท่านั้น ผู้ชายของบ้านหมู่ที่ 3 ก็มีความสามารถไม่แพ้กัน สามารถทอเสื่อได้ และทำได้กระทั่งสร้างก็ทอผ้า ผลิตภัณฑ์สำหรับทอเสื่อ

ปัจจุบันร้านค้าชุมชนแห่งนี้มีสมาชิกราว 46 คน แต่ละปีจะมีการนำผลกำไรที่ได้มาแบ่งให้กับสมาชิก โดยมีการปันหุ้นในอัตราร้อยละ 20 และมีการปันยอดซื้อร้อยละ 2 นอกจากนี้ยังมีการปล่อยกู้ให้กับสมาชิกเพื่อนำไปเสริมสภาพคล่อง หรือทำทุน ส่วนใหญ่กู้กันจำนวนน้อย 1,000-2,000 บาท คิดดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อเดือน

ไม่ว่าจะเดินไปบ้านไหน ก็จะได้เห็นเครื่องมือเครื่องมือ ไม่ทอผ้า ก็ทอเสื่อ ไม่ก็สานกระติ๊บ กระเป๋า เรียกว่าทุกบ้านมีอาชีพ

“เราเน้นความเป็นอยู่แบบพอเพียง ช่วยเหลือกันในชุมชนมากกว่า” สุนีย์ทิ้งท้าย...

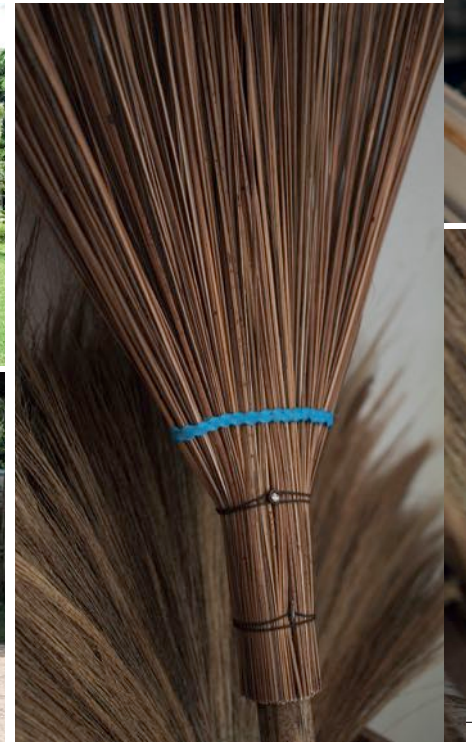
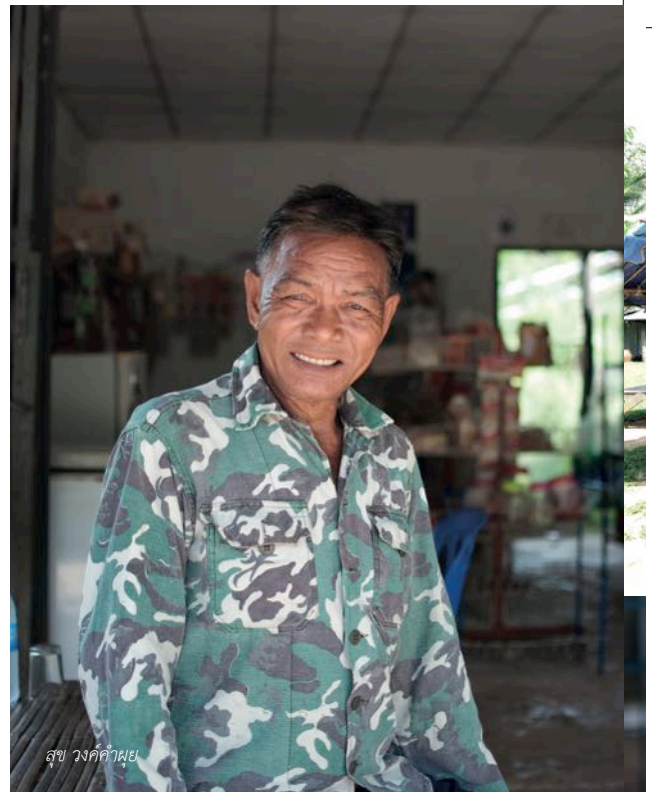
ร้านค้าชุมชนบ้านหนองพอง หมู่ที่ 9

ตำแหน่งที่ตั้งของบ้านหนองพองนั้นอยู่ห่างไกลจากชุมชนมาก และไม่มีร้านค้าคนในชุมชนต้องลำบากไปซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคจากข้างนอก ต้องเดินทางเป็นระยะทางเกือบสิบกิโลเมตร จึงเป็นที่มาของการมีร้านค้าชุมชนภายในหมู่บ้าน

สุข วงศ์คำผุย อดีตผู้ใหญ่บ้านหนองพอง หมู่ที่ 9 ย้อนความให้ฟังว่า ในราวปี 2550 มีประชาคมหมู่บ้านเพื่อจัดตั้งร้านค้าชุมชนขึ้น เพื่อขายสินค้าให้กับสมาชิกและชาวบ้าน จะได้ไม่ต้องเสียเวลาและเสียเงินในการไปซื้อหา

“คนต่างจังหวัด เงินน้อย ออกไปครั้งหนึ่งมันต้องซื้อเยอะ ถึงจะคุ้ม แต่ชาวบ้านเขาซื้อปลีก ค่อยๆ ซื้อตามอัตภาพ เลยมาคิดว่า ทำร้านค้าชุมชนน่าจะตอบโจทย์ที่สุด”

เริ่มแรกมีการลงทุนๆ ละ 100 บาท แต่ไม่เกิน 1,000 บาท เพื่อนำมาเป็นทุนตั้งต้นในการซื้อสินค้าเข้าร้าน รวมกับงบกระตุ่นเศรษฐกิจชุมชน รวมทั้งหมดแล้ว

มีทุนตั้งต้นราว 50,000 บาท

ปัจจุบันร้านค้าชุมชนบ้านหนองผองมีสมาชิก 42 คน บริหารโดยคณะกรรมการ 4 คน แต่ละปีจะมีการปันผล โดยแบ่งเป็นการปันยอดซื้อ ร้อยละ 5 และปันผลหุ้นอีกร้อยละ 50 นอกจากนี้ยังได้นำผลกำไรไปจัดสวัสดิการให้กับชุมชน เช่น สนับสนุนทุนการศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน...

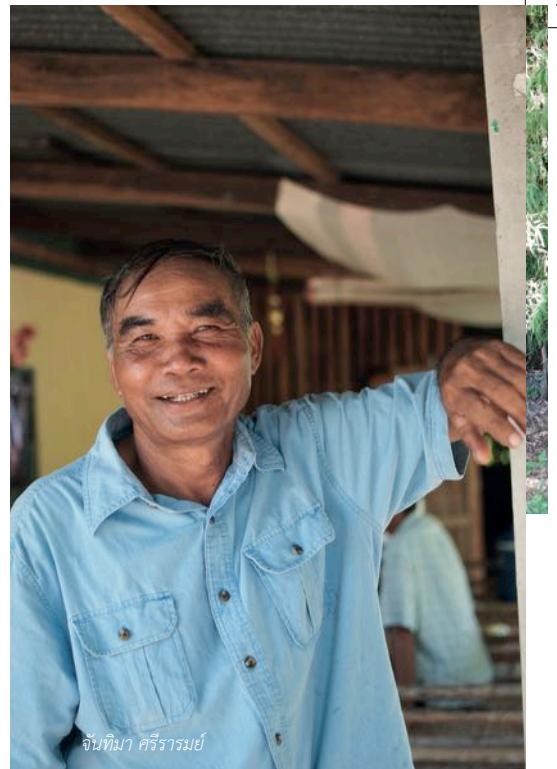

กลุ่มผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่แปรรูป บ้านดอนพะยอม หมู่ที่ 8

บ้านหมู่ที่ 8 เป็นหมู่บ้านที่เล็กที่สุดในตำบลป่าโมง ในพื้นที่มีป่าไผ่มาก ชาวบ้านในพื้นที่จึงใช้ประโยชน์จากต้นไผ่ในการประดิษฐ์เครื่องใช้ในครัวเรือน กระทั่งเกิดความคิดที่จะรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพ

ผ่อง เจริญบุญ เป็นทั้งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และรองประธานกลุ่ม เล่าด้วยรอยยิ้มว่า อาชีพหลักของพ่อบ้านดอนพะยอมคือทำนา ยามว่างก็ทำเครื่องเรือนจากไม้ไผ่ใช้กันเอง เพราะมีวัตถุดิบเป็นป่าไผ่รายรอบหมู่บ้าน

“จุดเริ่มต้นเกิดจากอดีตนายกองค้การบริหารส่วนตำบลพาไปดูงานที่อำเภวารินชำราบ ในปี 2552 ได้เห็นการนำไม้ไผ่มาแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์ สร้างรายได้ให้กับกลุ่ม เมื่อกลับมาจึงรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มบ้าง รวมได้ 10 คน โดย อบต.ป่าโมง ให้งบสนับสนุนเพื่อนำมาซื้อเครื่องมือที่จำเป็น พอดีว่าประธานกลุ่มเป็นช่างไม้ มีความรู้ด้านการทำเครื่องเรือน ก็ช่วยสอนให้กับสมาชิก” ผ่องเล่า

จันทิมา ศรีرارมย์

ผ่อง เจริญบุญ

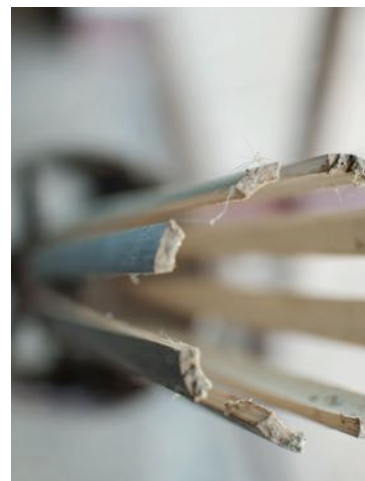

นอกจากนี้กลุ่มมีการรวมหุ้นสมทบคนละ 100 บาท เป็นเงินทุนเพิ่มเติม โดยใช้อาคารเอนกประสงค์ ซึ่งอยู่เยื้องกับบ้านของผ่องเป็นที่รวมตัวกันทำงาน สักพัก **จันทิมา ศรีرارมย์** ผู้ใหญ่บ้านและประธานกลุ่มก็เข้ามาสมทบ เวลานี้ทุกคนในกลุ่มสามารถผลิตชิ้นงานเองได้ แต่กลุ่มผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่แปรรูปจะทำงานตามออเดอร์ที่รับมาเท่านั้น

“พวกเราทำตามใบสั่ง มีมาก็มารวมตัวกัน ช่วยกันทำ รายได้จะกันร้อยละ 10 เข้ากลุ่ม ที่เหลือจะแบ่งเท่าๆ กัน วิธีการก็ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ มีเคล็ดลับที่ไม้ไผ่ เมื่อได้มาก็จะต้องตากจนเกือบแห้งอย่าแห้งเกินไป ตากในร่มหนึ่งสัปดาห์ ก่อนนำมาใช้ เพื่อให้ยังคงความเหนียวไว้อยู่ จากนั้นก็นำมาปอก แล้วแต่ว่าจะทำอะไร ใช้ความรู้ช่างไม้เข้ามาช่วย เมื่อประกอบร่างเสร็จก็จะมีการเป่าลาย ลงแล็กเกอร์” จันทิมาว่า

กลุ่มผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่แปรรูปบ้านดอนพะยอมสามารถสร้างรายได้เฉลี่ยเดือนละ 1,500 บาท ให้กับครอบครัว ไม่นมากมายอะไร แต่ก็เพียงพอ ที่สำคัญกลุ่มนี้ยังได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนค้อ ที่ได้มาเรียนรู้วิธีการแปรรูปไม้ไผ่เป็นเครื่องเรือน

ชิ้นงานของกลุ่มมีตั้งแต่ชุดรับแขก ครบทั้งโต๊ะ เก้าอี้ ของเล็กๆ อย่างที่วางรองเท้า แจกันไม้ไผ่ ราคาของชิ้นงานขึ้นกับขนาดและความยากง่าย แต่รับประกันว่าไม่แพง...

ความยั่งยืนแห่งเกษตรกรรม

Sustainable Agriculture

แน่นอนว่า ตำบลเกษตรกรรมอย่างป่าโมง ย่อมต้องมีเรื่องราว และเรื่องเล่าเกี่ยวกับการเกษตรกรรมเป็นแน่ ซึ่งวิถีเกษตรนี้ได้แทรกซึมเข้าไปในทุกส่วนของตำบล

ความที่ตำบลป่าโมงทำนาได้เพียงปีละครั้ง ฉะนั้นในแต่ละฤดูจึงไม่มีที่ว่างเว้นไว้ให้กับความผิดพลาด ซึ่งจากที่ผ่านมา ตำบลป่าโมงก็มีแนวทางที่ยึดปฏิบัติกันมา มีกลุ่มภายในคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ที่สำคัญตำบลป่าโมงมีทุนจากทรัพยากรบุคคลที่เป็นกำลังหลักสามารถถ่ายทอดให้ความรู้ หรือเป็นผู้นำในกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน จนวันนี้ เกษตรกรตำบลป่าโมงมีทุนที่ดีพอเป็นพื้นฐาน และมีแนวทางที่จะพัฒนาต่อไปอีกอย่างต่อเนื่องและมั่นคง...

กลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 1

จุดเริ่มต้นของกลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 1 เกิดจากการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนเกษตรกรข้าวในพระราชดำริ เมื่อปี 2545 เกิดการรวมกลุ่มเข้าร่วมเรียนรู้วิธีการทำนาข้าว โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสนับสนุนทุนการเรียนรู้ให้กับกลุ่ม

เริ่มต้นมีสมาชิกเข้าร่วมเรียนรู้ 20 คน โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานเกษตรจังหวัดเข้ามาสอนเรื่องการทำนา ตั้งแต่การเตรียมดิน ทำปุ๋ยหมัก ขั้นตอนการดูแลรักษาข้าวให้พ้นจากศัตรูพืช รวมถึงสอนให้ชาวบ้านรู้จักลดต้นทุนในการผลิต

จากการเข้าร่วมเรียนรู้ ผู้การรวมกลุ่ม โดยมีสมาชิก 20 คน มีการรวมทุน คนละ 100 บาท นอกจากนี้สำนักงานเกษตรจังหวัดได้สนับสนุนเป็นพันธุ์ข้าวมาให้ แต่ละปีมีเงินปันผลตามสมควร โดยจุดประสงค์ของกลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านป่าโมงใหญ่ ก็เพื่อผลิตพันธุ์ข้าวจำหน่ายในตำบล

บุญส่ง พัตรา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 และประธานกลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านป่าโมงใหญ่ เล่าให้ฟังว่า ทางโรงเรียนเกษตรกรส่งเสริมให้ทางกลุ่มผลิตพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 เพราะเป็นข้าวที่ตอบรับกับความต้องการของตลาด ขายได้ราคาดี

บุญส่ง พัตรา

ปราภัย แก้วทุมทอง

“ปัจจุบันกลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านป่าโมงใหญ่มีผู้ผลิตพันธุ์ข้าวจำนวน 30 คน ในแต่ละปีจะมีการหักพันธุ์ข้าวที่สมาชิกผลิตได้เข้ากลุ่มคนละ 25 กิโลกรัม ทางกลุ่มจะนำข้าวที่หักเข้านี้ออกจำหน่าย แล้วนำเงินเข้ากลุ่มอีกที”

นอกเหนือจากการหักพันธุ์ข้าวในกลุ่มสมาชิกแล้ว สิ่งของที่สำคัญงานเกษตรจังหวัดอุดหนุนให้กับกลุ่ม อาทิ เมล็ดพันธุ์ข้าว ปุ๋ย จะนำออกจำหน่ายเพื่อนำเงินเข้ากลุ่ม เงินหมุนเวียนกลุ่มนี้ จะมีการจัดสรรให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อการลงทุน ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี เปิดให้กู้ปีละ 1 ครั้ง ส่วนที่เหลือเก็บเป็นทุนหมุนเวียนต่อไป

จากจุดเริ่มต้น วันนี้กลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านป่าโมงใหญ่มีรางวัลการันตีจากการประกวดศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด โดยในปี 2556 ได้รางวัลที่ 3 ปี 2557 ได้รับรางวัลที่ 2

แต่เหนืออื่นใด เวลานี้ทางกลุ่มส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนบ้านป่าโมงใหญ่ได้จัดทำแปลงสาธิต เพื่อแสดงให้เห็นถึงการลดต้นทุน

การผลิต ผ่านการลดกล้าที่ใช้ในการปักดำ โดย บุญส่ง ขยายความให้ฟังว่า “ปกติชาวนาจะใช้ต้นกล้า 4-5 ต้น ในการปักดำ 1 กอ แต่เราลองมาใช้กอละ 1 ต้น ซึ่งได้ผลมากกว่าเดิม คือบอกไปเขาไม่เชื่อ เลยต้องทำแปลงสาธิตขึ้นให้เขาเห็น ในพื้นที่ 5 ไร่ แปลงสาธิตเราใช้กล้าเพียง 150 มัด แต่ทั่วไป 350 มัด ต้นทุนมัดละ 4 บาท คำนวณดู เราจะประหยัดได้อีกเยอะ”

ขณะที่ **ปราศัย แก้วทุมทอง** เจริญญิกประจำกลุ่ม เสริมว่า ทางเกษตรชุมชนยังคงเข้ามาสอนสม่ำเสมอ เฉลี่ยเดือนละ 1 ครั้ง เพราะโรคพืชแต่ละปีก็แตกต่างกันไป

“นอกเหนือจากพันธุ์ข้าวแล้ว เรายังทำศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เป็นแหล่งส่งต่อความรู้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ เน้นในเรื่องของการทำน้ำหมักชีวภาพ เพราะเราพยายามควบคุมเคมี ไม่อยากให้ใช้” ปราศัยเสริม

เมื่อพันธุ์ข้าวดี ย่อมการันตีถึงผลผลิต แต่กระนั้นการทำนาก็มีรายละเอียดปลีกย่อยอีกมาก เรียนเท่าไรก็ไม่หมด อย่างปราศัยเอง ก็ยอมรับว่า การเรียนรู้เพิ่มเติมอาศัยหลักวิชาการ ยิ่งรู้มากก็ยิ่งได้เปรียบ

จากศาลาอเนกประสงค์ของกลุ่ม เดินทะลุด้านหลังไป ทั้งบุญส่ง และปราศัย กับชาวนาคนอื่นๆ ได้เดินนำสู่แปลงสาธิตที่กำลังงอกงามเป็นหลักฐานของการทดลองเชื่อว่าปีหน้า ชาวนาตำบลป่าโมงคงจะลดต้นทุนในการผลิตได้อีกเยอะทีเดียว...

กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพบ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 10

เมื่อเริ่มต้นเป็นหมู่บ้านจัดการตนเอง ที่นำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ ทำให้พื้นที่บ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 10 ต้องปฏิรูปแนวทางการทำ กิน จากเดิมที่มีเคมีผสมอยู่ในพื้นที่ ก็ต้องร่วมมือกันปรับลด เพื่อสุขภาพ ชีวิตที่ดี ลดต้นทุนการผลิต ทั้งยังรักษาสสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับปรัชญาที่ เลือกใช้ในการดำรงชีวิต

স্যันต์ สารวงศ์ รองประธานกลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพบ้านป่าโมงใหญ่ ย้อนความให้ฟังว่า เมื่อกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้านในเวลานั้นส่งเสริมหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงให้คนในหมู่บ้าน ไม่นานจากนั้นก็ส่งคนไปเรียนรู้การทำ ปุ๋ยชีวภาพในโครงการปาดงนาทาม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่กรม ทหารราบที่ 6 ค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อำเภวารินชำราบ เป็นเวลา 5 วัน

“ที่นั่นสอนหลายอย่าง ตั้งแต่การทำนา การลดต้นทุน แต่ผมจะจงไป ศึกษาเรื่องการทำปุ๋ย เพราะต้องนำกลับมาขาย และสอนชาวบ้านให้รู้จัก ทำปุ๋ยใช้เอง” สยันต์เล่า

ปุ๋ยชีวภาพของกลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพบ้านป่าโมงใหญ่นั้น ใช้แกลบ มูลสัตว์ รำ ในสัดส่วนที่เท่ากัน เคล้ารวมกองให้เข้ากัน จากนั้นพักไว้ ทำการขยาย EM ด้วยการใส่กากน้ำตาล และหัวเชื้อ EM อย่างละ 2 ช้อนโต๊ะ ลงในน้ำ 20 ลิตร จากนั้นใส่บัวแล้วนำรดกอง คลุกให้เข้ากันพอหมด สังเกตได้โดยการกอบไว้ในกำมือ แล้วบีบกำ น้ำไม่ไหลออกจากมือก็เป็นใช้ได้ จากนั้นตากใส่กระสอบ มัดปากถุงให้แน่น จากนั้นเก็บในที่ร่ม 7 วัน ก็สามารถใช้ได้ โดยปุ๋ยถุงหนึ่งนั้นจะมีอายุ 4 เดือน

ประเสริฐ ท่าหาญ ประธานกลุ่ม เสริมว่า วิธีใช้ก็ไม่ยาก แคโรย ปุ๋ยรองพื้น ก่อนหว่านหรือปักดำ

ปัจจุบันกลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพบ้านป่าโมงใหญ่มีสมาชิกราว 50 คน ผลิตปุ๋ยขายให้กับสมาชิกเป็นหลัก เหลือก็แบ่งปันกันภายใน ตำบล โดย**กำนันวินัย พันธคำ** อธิบายว่า ราคาไม่ได้ตายตัว สมมติว่า ต้นทุนทำปุ๋ยรอบนั้น 20,000 บาท จากนั้นจะนำมาหารด้วย จำนวนกิโลกรัมที่ได้ โดยทางกลุ่มจะเอากำไรไม่เกิน 2,000 บาท แล้วเงินที่เก็บรวมได้ก็จะนำมาเป็นทุนการศึกษาให้กับเด็กในหมู่บ้าน

การดำเนินการของบ้านหมู่ที่ 10 นี้ สอดคล้องกับคำพูดของ กำนันที่ว่า “เราต้องมีตู้เย็นข้างบ้าน พยาบาลใกล้ตัว ทุกครัวเรือนมี ปุ๋ยใช้” ด้วยกำนันวินัย มองว่า ปุ๋ยคือปัจจัยการผลิตที่สำคัญของ ชุมชน มีปุ๋ยดี อย่างอื่นก็ดีตาม ทั้งผลผลิต ลดค่าใช้จ่าย สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม แถมเงินทุนก็ยังหมุนเวียนอยู่ในชุมชน...

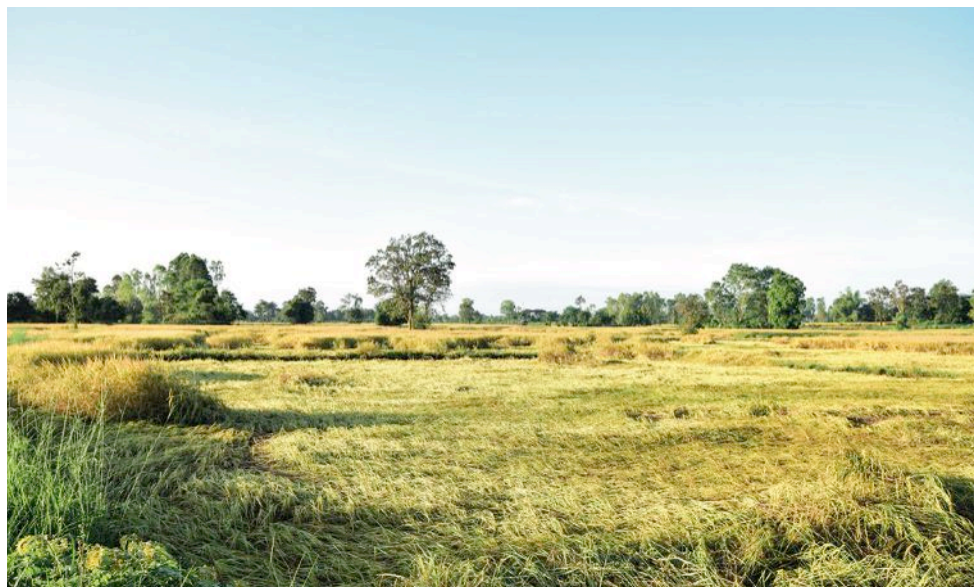
กลุ่มธนาคารข้าวบ้านหนองย่ำเต่า หมู่ที่ 7

เมื่อก่อนนี้ ชาวบ้านส่วนใหญ่จะประสบปัญหาไม่มีข้าวกินในช่วงที่ไม่ได้ทำนา หรือไม่มีพันธุ์ข้าวเก็บไว้กับตัว ต้องกู้หนี้ยืมสินไปซื้อข้าว ทั่วๆ ที่ตัวเป็นชาวนา นั่นคือที่มาของธนาคารข้าวบ้านหนองย่ำเต่า หมู่ที่ 7 แห่งนี้

กลุ่มธนาคารข้าวบ้านหนองย่ำเต่าตั้งขึ้นในปี 2535 วันนี้ **ชัยยนต์ ศรีดาเรือง** ก้าวขึ้นมาเป็นประธานกลุ่ม โดยเขาเล่าให้ฟังว่า แรกเริ่มเดิมทีนั้นเป็นกองทุนข้าวเปลือก เกิดจากการที่แกนนำมองเห็นปัญหา จึงทำประชาคม แล้วขอความช่วยเหลือไปที่เกษตรอำเภอ ได้พันธุ์ข้าวมา 480 กิโลกรัม แบ่งให้กับครัวเรือน 20 ครอบครั้ว ละ 20 กิโลกรัม พอถึงฤดูเก็บเกี่ยวก็นำข้าวมาคืน โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราส่วน 5 กิโลกรัม จ่าย 2 กิโลกรัม ดำเนินเรื่อยมาเช่นนั้น

“อย่างปีไหนแล้งจัด ก็ไม่มีการเก็บดอกเบี้ย” ชัยยนต์ว่า

กระทั่งปี 2546 ได้เปลี่ยนมาเป็นธนาคารข้าว มีคณะกรรมการบริหารร่วม

กัน 15 คน ตั้งกฎระเบียบข้อบังคับว่า 1. สมาชิกต้องมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 2. ต้องได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการ 3. ผู้กู้ต้องนำข้าวเปลือกมาส่งภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี 4. ผู้กู้ยืมต้องนำข้าวเปลือกต้นทุนพร้อมดอกเบี้ยมาส่งคณะกรรมการ 5. เปิดทำการกู้ยืมในเดือนพฤษภาคมของทุกปี

ธนาคารข้าวบ้านหนองย่ำเต่าจะให้กู้ 120 กิโลกรัม เมื่อถึงกำหนดสมาชิกจะต้องนำข้าวมาส่งธนาคาร 144 กิโลกรัม ส่วนดอกเบี้ยที่เก็บมา 24 กิโลกรัม จะนำเข้าธนาคารร้อยละ 50 อีกร้อยละ 30 เป็นดอกเบี้ยให้กับสมาชิกที่นำข้าวมาฝากไว้ร้อยละ 10 ช่วยเหลือคนที่ตกทุกข์ได้ยากตามความเดือดร้อน และอีกร้อยละ 10 ช่วยเหลือวัด โรงเรียน

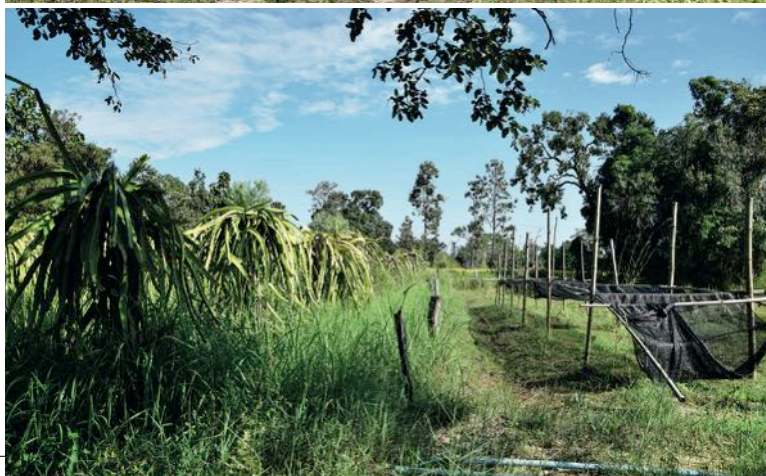
ปัจจุบัน ธนาคารข้าวบ้านหนองย่ำเต่ามีสมาชิก 36 คน นอกเหนือจากการฝากข้าวกู้ข้าวแล้ว ชาวบ้านสามารถยืมข้าว เพื่อบริโภค หรือทำพันธุ์ได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

“เวลานี้ บ้านเราไม่ขาดข้าวแล้ว มีข้าวหมุนเวียน อุดมสมบูรณ์ ไม่ถึงกับร่ำรวยมหาศาล แต่ผู้ที่ผ่านความยากลำบากแบบพวกเรา มา แคมข้าวกินก็พอใจที่สุดแล้ว” ชัยยนต์สรูป...

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงพืชไร่สวนผสม

หลังจากได้ออนย้ายกลับมารับราชการครูในตำบลป่าโมง ถิ่นกำเนิดของตัวเอง เกரியงไกร อรุณเรือง เริ่มพลิกฟื้นผืนดินที่ได้รับเป็นมรดกจากพ่อ เพื่อปลูกข้าว และทำสวนพุทรา ก่อนที่กาลเวลาจะพาขยับขยาย เริ่มปลูกพืชสวนครัวแซม ทำบ่อเลี้ยงปลา กับผลไม้อีกหลายชนิดไว้รับประทาน จนวันนี้พื้นที่ทำกินของเกரியงไกร กลายเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงพืชไร่สวนผสม ผสานบทบาทเกษตรกรและครูไปพร้อมกัน

จากวันแรกจนถึงวันนี้ นับรวมเวลากว่าทศวรรษที่เกரியงไกรกลับมาทำเกษตรกรรม บนที่ดินจำนวน 52 ไร่ เกரியงไกรมีบ่อเลี้ยงปลาจำนวน 6 บ่อ

มีนาข้าว สวนพุทรา แก้วมังกร แล้วยังมีมะม่วง มะกอกน้ำแซมอยู่ประปราย

เกரியงไกร บอกว่า ที่ดินบริเวณนี้ เป็นที่ราบผสมที่ดอน โดยเท่าที่ทดลองมา พบว่า ปลูกพุทราให้ผลผลิตดีที่สุด แต่ก็ต้องระวังศัตรูพืชอย่างผีเสื้อกลางคืน และแมลงวันทอง

“อย่างผีเสื้อกลางคืนนี้จะชอบมาไขใส่ดอก ตรงนี้ผมใช้ไฟดัก ส่วนแมลงวันทองจะชอบไข่ตอนที่ติดลูกแล้ว ซึ่งจะทำให้ผลเป็น

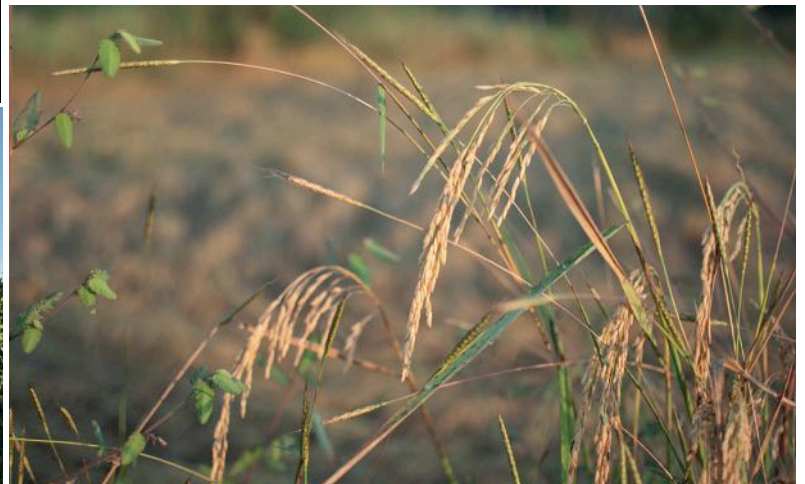

หนอน ตรงนี้จะต้องใช้ใบตะเภากับสารล่อมาดัก แล้วฤดูกาลที่ผ่านมา ผมเริ่มลองทำถั่วอินคา แต่ผลผลิตไม่ดี เลยว่าจะเอาออก แล้วปลูกพุทราเพิ่ม” เกรียงไกรเล่า

ที่เกรียงไกรเลือกปลูกพุทรานั้น เพราะพุทราเป็นผลไม้ที่สามารถเก็บได้ต่อเนื่อง ตั้งแต่พฤษภาคมถึงกุมภาพันธ์ สร้างรายได้ในยามที่ข้าวกำลังเติบโต และในช่วงหลังเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว

ในแต่ละวัน วิถีชีวิตของเกรียงไกรจะคล้ายๆ กัน เข้ามาจะเข้ามาที่สวนของตัวเอง เพื่อดูความเรียบร้อย ก่อนเข้าไปทำงานที่โรงเรียนบ้านป่าโมง คล้อยสายถ้ามีเวลาก็เข้ามา ขณะที่ในวันหยุดพื้นที่ทำกินนี้ก็เปรียบเสมือนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ด้วยความตั้งใจและความต่อเนื่อง ทำให้เวลานี้ สวนของเกรียงไกรได้กลายมาเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงพืชไร่สวนผสม ที่แบ่งปันเรื่องราวประสบการณ์การทำพืชไร่สวนผสมให้กับผู้ที่แวะเวียนกันเข้ามา ซึ่งเจ้าตัวเองก็รู้สึกยินดีกับการได้พูดคุยถึงแนวทางการทำเกษตรของตัวเอง ไปพร้อมๆ กับพ่ผู้มาเยือนทั่วไ...

ภูมิปัญญาเพื่อสุขภาพ

Folk Wisdom for Health

ตำบลป่าโมงเป็นตำบลขนาดเล็ก แต่มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) 2 แห่งด้วยกัน ด้วยบ้านหมู่ที่ 5-9 นั้นอยู่ไกลจากหมู่ที่ 1, 2, 3, 4 และ 10 เป็นสิบกิโลเมตร

รพ.สต.ป่าโมง ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 2 และ รพ.สต.คำกลาง ตั้งอยู่ที่บ้านคำกลาง หมู่ที่ 5 ทั้งสองแห่งไม่ใช่โรงพยาบาลที่มีความเพียบพร้อมรอบด้าน แต่ก็สามารถบริหารจัดการตนเองจากทุนที่มีอยู่ ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ได้อย่างลงตัว

จากทุนของตำบล สู่การจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเพิ่มเข้ามาเป็นทางเลือกให้กับผู้เข้ามาใช้บริการ ตลอดจนส่งเสริมป้องกัน โดยมีเหล่าจิตอาสาเป็นตัวขับเคลื่อน

นี่ก็เป็นเรื่องราวเล็กๆ แต่สำหรับคนตำบลป่าโมงแล้ว มีความหมายยิ่งนัก...

ความกตัญญู สู่การแบ่งปัน

จากจุดเริ่มต้นคือความกตัญญู พยายามหาทางเยียวยาพ่อที่พิการ ทำให้ **แก่นใจ สารจรรย์** พยายามศึกษาหาความรู้ เพื่อนำมาดูแลพ่อของตัวเอง เมื่อสามารถดูแลพ่อได้แล้ว แก่นใจได้ใช้ความรู้ที่ร่ำเรียนมาดูแลคนอื่นๆ ในชุมชน ด้วยการมาเป็นแพทย์แผนไทยประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าโมง

“คุณพ่อพิการ เดินไม่ได้ ไม่รู้จะทำยังไง เลยไปเรียนกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานประจำจังหวัด เพื่อนำความรู้มาช่วยเยียวยาพ่อ โดยเรียนวิชานวดแผนไทย ครั้งแรกเรียน 150 ชั่วโมง แล้วยังได้เรียนรู้ในเรื่องของการใช้สมุนไพรพื้นบ้านในการรักษา” แก่นใจย้อนความให้ฟัง

หากการเรียนรู้ครั้งเดียวยังไม่เพียงพอ แก่นใจจึงไปเรียนเพิ่มเติมในครั้งที่สอง หลักสูตร 420 ชั่วโมง แต่ด้วยความต้องการเรียนรู้มากขึ้นไปอีก จึงเป็นที่มาของการเรียนครั้งที่สามอีก 150 ชั่วโมง โดยแก่นใจบอกว่า การนวดผสมกับการใช้สมุนไพรนี้ ช่วยแก้กล้ามเนื้อคลายตัว เลือดหมุนเวียนไปยังส่วนต่างๆ ดีขึ้น

ในระหว่างที่เรียนนั้น แก่นใจได้ฝึกงานที่โรงพยาบาลสำโรง เป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ เมื่อสำเร็จหลักสูตร ได้เข้าทำงานที่ศูนย์อนามัยที่ 7 ในอำเภวารินชำราบ ระหว่างที่ทำงานที่นี้เองสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี มีโครงการฝึกอบรมผู้

ช่วยแพทย์แผนไทย ทาง อบต.ป่าโมง ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าโมง ได้ส่งแกนใจเข้าอบรม โดยอบรมทั้งสิ้น 372 ชั่วโมง จนสำเร็จได้รับประกาศนียบัตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย

เมื่อเรียนจบแล้ว รพ.สต.ป่าโมง ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 2 มีความประสงค์ให้แกนใจเข้าเป็นพนักงานประจำ ข้อเสนอที่ทำให้ได้กลับมาอยู่ใกล้บ้าน จึงทำให้ตัดสินใจได้ไม่ยากเย็นนัก

คมศักดิ์ สมสะอาด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าโมง เล่าว่า ทาง รพ.สต. มีความต้องการบุคลากรด้านนี้มาประจำ เพื่อตอบรับกับนโยบายจากส่วนกลาง เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการบริการผู้ป่วยในพื้นที่

แกนใจเข้าทำงานที่ รพ.สต.ป่าโมง ราวเดือนกันยายน 2554 โดยทุกวันจันทร์ อังคาร จะประจำที่ห้องนวดแผนไทย ทำหน้าที่บริการอบสมุนไพร ประคบสมุนไพร รวมถึงนวดให้กับคนที่เข้ามาใช้บริการ ในส่วนของวันพุธถึงวันศุกร์นั้น แกนใจจะออกเยี่ยมชุมชนร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

“พื้นที่บริการของ รพ.สต.ป่าโมง คือหมู่ที่ 1, 2, 3, 4 และ 10 ในแต่ละเดือนฉันกับกลุ่ม อสม. จะต้องเวียนให้ครบทั้ง 5 หมู่ โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยติดเตียง” แกนใจเล่า

แกนใจยังทำหน้าที่ฝึกอบรมทักษะด้านนวดแผนไทยให้กับ อสม. ในพื้นที่ หมู่บ้านละ 2 คน รวมเป็น 10 คน เพื่อเป็นกำลังใน

การดูแลผู้ป่วยในพื้นที่ต่อไป นอกจากนี้ บริเวณด้านหลังห้องนวดที่ รพ.สต.ป่าโมงนั้น แกนใจร่วมกับ อสม. ยังได้ช่วยกันปลูกสมุนไพรที่ใช้ในการอบ ซึ่งแกนใจ กับเพื่อน อสม. ได้เรียนรู้เรื่องสมุนไพรเพิ่มเติมจาก ปุ่น โลกันต์ หมอยาพื้นบ้านของตำบลซึ่งอาศัยอยู่ที่หมู่ที่ 4

“ฉันเองก็ไปขอความรู้จากคุณยายปุ่น ทั้งยังขอพันธุ์สมุนไพรมาปลูก ส่วนใหญ่สมุนไพรที่นำมาใช้อบหาเอาจากในชุมชนทั้งสิ้น ไม่ต้องไปซื้อที่ไหน ทั้งตะไคร้หอม ใบหนาด ใบเป่า ขมิ้นชัน ไพล ใบมะขาม กลุ่มนี้จะใช้สด ส่วนกลุ่มที่ต้องตากแห้งก่อนก็มี ว่านสาวหลง และแบบผงก็มี การบูร กับพิมเสน”

จากจุดเริ่มต้นคือความกตัญญู วันนี้อะไรๆก็รู้ที่รำเรียนได้สร้างประโยชน์ให้กับชุมชน แตกหน่อออกผลไปไกลกว่าที่แกนใจคาดคิดไว้มากแล้ว...

กลุ่มดูแลผู้สูงอายุ, ผู้พิการ (อพส.), ผู้ป่วยเรื้อรัง

ตำบลป่าโมงมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 แห่ง แต่ละแห่งรับผิดชอบ 5 หมู่บ้าน ด้วยบ้านหมู่ที่ 5-9 นั้นค่อนข้างไกลจาก รพ.สต.ป่าโมง จึงมี รพ.สต.คำกลางขึ้นมารองรับประชาชนของ 5 หมู่บ้านนี้

ในปี 2549 กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลป่าโมง ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อทำการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเรื้อรังในตำบล เพื่อจัดบริการด้านการดูแลสุขภาพให้ทั่วถึง

ปัจจุบันในพื้นที่หมู่ที่ 5-9 มีจำนวนประชากร 2,009 คน ในจำนวนนี้มีผู้สูงอายุถึง 216 คน ผู้พิการ 38 คน ผู้ป่วยเรื้อรัง อาทิ เบาหวาน 74 คน ความดัน 26 คน (ผู้ป่วยเรื้อรังส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ) ขณะที่จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 33 คน โดย อสม. 1 คน รับผิดชอบไม่น้อยกว่า 10 หลังคาเรือน

ผลทวี ประสานดี เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน ย้อนความให้ฟังว่า สำนักงาน

สาธารณสุขอำเภอเดชอุดม ได้ขอตัวแทน อสม. จำนวนหนึ่งไปอบรมด้านการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อกลับมาเป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการ (อผส.) ในพื้นที่

หน้าที่โดยทั่วไปของ อผส. ในด้านผู้สูงอายุ จะมีการออกเยี่ยม พูดคุยถามสารทุกข์สุขดิบ ช่วยวัดความดัน ขณะที่ในส่วนของผู้พิการนั้น จะมีการออกเยี่ยมพร้อมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต.คำกลาง กับทีมกายภาพจากโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม เดือนละ 1 ครั้ง

“พื้นฐานของ อผส. ก็คือ อสม. ทุกคนทำงานร่วมกัน อย่างผู้ป่วยเรื้อรัง หรือผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงก็จะมีกลุ่มอาสาสมัครเหล่านี้คอยช่วยเหลือให้การดูแล แต่ของที่ รพ.สต.คำกลาง นั้น กลุ่มอาสาสมัครเหล่านี้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรม อย่างโครงการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้นวัตกรรมที่คิดกันขึ้นมาอย่างขวดทรายมาเป็นอุปกรณ์ประกอบ หรือใช้ธูลาฮูป ซึ่งกิจกรรมออกกำลังกายนี้ จะใช้ศาลาประชาคมประจำหมู่บ้าน สัปดาห์ละ 3 ครั้งๆ ละ 30 นาที ไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นผู้สูงอายุเท่านั้น ใครก็ตามที่สนใจ

สามารถมาร่วมกันได้ โดยกิจกรรมนี้จะจัดเวียนกันไปในหมู่ที่ 5-9 อาศัยเสียงตามสายประชาสัมพันธ์” ผลทวีเล่า

นอกจากออกกำลังกายแล้ว ทาง รพ.สต.คำกลาง ร่วมกับกลุ่มอาสาสมัครยังได้จัดตั้งกลุ่มจักสานผู้สูงอายุขึ้น โดยเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้

“รพ.สต.ที่นี่พยายามเข้าถึงประชาชนให้มากที่สุด กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นก็เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรในพื้นที่ ผู้สูงอายุผู้พิการจะรู้สึกที่ตัวเองถูกทอดทิ้ง ด้วยมีกิจกรรมให้ได้ทำต่อเนื่อง อย่างจักสานนี้ นอกจากได้ออกแรงแล้ว ยังได้เงินเล็กน้อยๆ เป็นค่าขนมด้วย” ผลทวีปิดท้าย...

การศึกษา ‘วิชาชีวิต’

Education

การส่งเสริมการศึกษาของเด็กในปัจจุบัน ลำพังเพียงวิชาความรู้จากในตำราอย่างเดียวคงไม่พอ การติดอาวุธ หรือการเพิ่มทักษะวิชาในแขนงอื่นๆ จำเป็นต้องได้รับการผลักดันไปพร้อมกัน รวมถึงการผลักดัน ‘วิชาชีวิต’ อันเป็นวิชาที่ปูพื้นฐานความเป็นพลเมืองให้กับพวกเขาตั้งแต่เยาว์วัย

ตำบลป่าโมงไม่ใช่ตำบลที่มีความร่ำรวย ไม่ได้มีความพร้อมรอบด้านเด็กๆ ส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสทางการศึกษามากนัก เด็กที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลายคนไม่ได้ศึกษาต่อ ต้องช่วยพ่อแม่ทำงานหาเงิน โรงเรียนแต่ละแห่งจึงสร้างกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของความเป็นจริง สอดแทรกวิชาชีฟด้านอื่นเข้าไปในโรงเรียน

นอกจากนี้ ทุกชุดกิจกรรมยังมาพร้อมกับการวางรากฐาน สร้างจิตสำนึกที่ดีไปพร้อมกัน เพื่อว่าพวกเขาจะได้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อไป...

โรงเรียนพอเพียงพึ่งตนเอง (โรงเรียนบ้านป่าหวาย)

ไม่น่าเชื่อว่า โรงเรียนเจ้าของพื้นที่ 19 ไร่ อย่างโรงเรียนบ้านป่าหวายนี้ จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนปีการศึกษาปัจจุบันเพียง 35 คนเท่านั้น เมื่อเด็กน้อย งบอุดหนุนก็น้อยตาม ที่นี้จึงต้องบริหารจัดการตัวเอง ผ่านการปลูกฝังแนวคิด และนำเด็กลงมือปฏิบัติจริง จากความไม่พร้อม กลายมาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนบ้านป่าหวายมีความเข้มแข็ง

หลักการง่ายๆ อย่างไม่มีเงิน ก็ไม่ซื้อ ได้รับการมาปรับใช้ในโรงเรียนบ้านป่าหวาย เปลี่ยนให้เด็กมาเป็นผู้ผลิต ทำการปลูกพืชผักสวนครัว ทำนาข้าว เพาะเห็ด เลี้ยงปลาตกในบ่อ ผลิตสติก

โรงเรียนบ้านป่าหวายมีครูทั้งหมด 6 คน ไล่ตั้งแต่ผู้อำนวยการไปจนถึงครู ทุกคนต่างมีเป้าหมายเดียวกัน คือสอนให้เด็กรู้จักชีวิตควบคู่ไปกับการศึกษาหาความรู้จากตำรา

เกษร ปลั่งประเสริฐ ครูประจำโรงเรียนบ้านป่าหวาย เล่าให้ฟังว่า “เริ่มต้น เราพาเด็กๆ ไปดูงาน ไม่ได้ไปไกล ดูในชุมชนนี้แหละ จากพ่อแม่เขาบ้าง ญาติผู้ใหญ่บ้าง ให้พวกเขารู้จักการทำงาน ทำปุ๋ยหมักใช้เอง อย่างปีนี้ เด็กๆ ได้ข้าวมากถึง 60 กระสอบ ทั้งโรงเรียนช่วยกันทำ ส่วนงานอื่นๆ เช่น เลี้ยงปลา ดูแลแปลงผัก เพาะเห็ด จะมีการแบ่งหน้าที่กันผ่านสภานักเรียน

โดยกิจกรรมเสริมนี้จะทำกันในช่วงเช้า ช่วงพักกลางวัน และหลังเลิกเรียน”

วรวิธ บรรทัด ประธานสภานักเรียนโรงเรียนบ้านป่าหวาย เล่าว่า จะมีการแบ่งหน้าที่กันในแต่ละชั้น ว่าชั้นไหนจะรับผิดชอบอะไร ดูบ่อปลา แปลงผัก โรงเห็ด จะแบ่งกลุ่มกันไป มีพี่คอยนำร่อง

“น้องที่ยังเล็กก็จะมาดู มาช่วย มีพี่เป็นคนนำ ป.3 ก็เริ่มทำกันได้แล้ว นอกจากนี้ยังมีการจัดเวรทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องสมุด ห้อง ผอ. อาคารอเนกประสงค์” วรวิธเล่า

เกษร ยังเสริมอีกว่า โรงเรียนบ้านป่าหวายมีโครงการนำพืชสีเขียวออกไปสู่หมู่บ้าน โดยที่โรงเรียนจะช่วยกันเพาะกล้าผัก อาทิ ต้นหอม ใบแมงลัก พริก มะเขือ ตะไคร้ แล้วแจกจ่ายให้เด็กนำกลับไปปลูกที่บ้าน ครูที่โรงเรียนจะมีการติดตามผล 2 สัปดาห์ต่อครั้ง

กลายเป็นการเยี่ยมบ้านไปในตัว ถ้าผักที่เอาไปปลูกไม่สำเร็จ ก็เอากล้าพันธุ์ไปปลูกใหม่ด้วยความพยายามที่จะปลูกฝังให้เด็กทุกคนรู้จักลดต้นทุนชีวิต

แล้วด้วยความที่ฐานะทางบ้านของเด็กส่วนใหญ่ ไม่ได้สมบูรณ์พร้อม ส่วนหนึ่งเดินมาโรงเรียน ส่วนที่บ้านไกลต้องใช้จักรยาน หลายคนก็ไม่มีเงินซื้อจักรยาน ทางโรงเรียนบ้านป่าหวายจึงได้ทำเรื่องขอบริจาคจักรยานจาก อบต.ป่าโมง เพื่อให้เด็กที่บ้านอยู่ไกลได้ยืมใช้มาโรงเรียน

นอกจากนี้ยังมีโครงการธนาคารขยะ เป็นการส่งเสริมให้เด็กเก็บขยะ ไม่จำเป็นต้องเป็นขยะในโรงเรียนเท่านั้น

“เวลาเขาเดินมาโรงเรียน เจอขยะบนพื้น ก็เก็บมาใส่ถังคัดแยกที่โรงเรียน แล้วมาบอกครูว่าเก็บขยะอะไรมา เพื่อทำการจดบันทึก ครบเดือนก็จะนำขยะไปขาย เงินที่ได้มาก็แบ่งให้เด็กไป แม้จะไม่มากอะไร แต่ก็สามารถทำให้เขาเห็นคุณค่าของขยะ เห็นชุมชนสะอาดน่าอยู่ เป็นการสร้างสำนึกที่ดีให้กับเขา” เกษรเล่า

แม้จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก แต่โรงเรียนบ้านป่าหวายก็แสดงให้เห็นถึงการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ความร่วมมือร่วมใจของครู และนักเรียนคือรากฐานของความเข้มแข็ง

“เด็กๆ ที่นี้เมื่อจบออกไป จะไม่ได้มีแค่วิชาจากตำราเรียน แต่มีวิชาชีวิตที่เป็นรากฐานติดตัวไปด้วย” เกษรสรุป...

โรงเรียนวิถิพอเพียง (โรงเรียนบ้านป่าโมงใหญ่)

อย่างที่ทราบกันแล้ว ว่าคนตำบลป่าโมงไม่ได้เพียบพร้อมด้วยทรัพย์ แต่พวกเขาก็พยายามจัดสรรโอกาสให้กับทุกกลุ่มคน ผ่านความคิดอันเชื่อมโยงกับบริบทของพื้นที่ อย่างเล็กๆ ที่นี้ก็ได้รับการปลูกฝังด้านเศรษฐกิจพอเพียงกันตั้งแต่เยาว์วัย เปรียบดังทางสายกลางให้ดำเนินวิถีชีวิตอย่างมั่นคง

โรงเรียนบ้านป่าโมงใหญ่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส เด็กส่วนใหญ่ที่เรียนชั้นมัธยมศึกษา
ต่อที่นี้ มีฐานะค่อนข้างปานกลางลงมา หลายคนเมื่อเรียนจบไปแล้ว ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ
นอกเหนือจากบทเรียนทางการศึกษาแล้ว ทางโรงเรียนจึงต้องเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก
โดยส่งเสริมในเรื่องของการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ปีการศึกษาปัจจุบัน โรงเรียนบ้านป่าโมงใหญ่มีเด็กตั้งแต่อนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาทั้งหมด 208 คน ในจำนวนนี้น้อยชั้นมัธยมศึกษา 57 คน ซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา

พิศมัย มาจันทร์ ครูประจำโรงเรียนบ้านป่าโมงใหญ่ เล่าให้ฟังว่า ทางโรงเรียนเพิ่มเติมในเรื่องของการฝึกทักษะให้กับเด็ก โดยอ้างอิงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง สอนให้เขารู้จักปลูกข้าว พืชสวนครัว เลี้ยงปลาตุ๋ก เลี้ยงปลา เลี้ยงจิ้งหรีด เลี้ยงหมู ปลูกแก้วมังกร ไปจนถึงสอนทำพานบายศรี

“เด็กโตจะเป็นแกนหลัก ที่คอยทำและคอยสอนน้องให้ทำตาม โดยกิจกรรมเสริมเหล่านี้ จะใช้เวลาว่างในช่วงเช้า กลางวัน และหลังเลิกเรียน แล้วก็จะมีชั่วโมงว่างในตารางเรียนหนึ่ง ชั่วโมง”

นอกจากครูพิเศษแล้ว ยังมี **จักรกฤษณ์ ทองคำ** และ **สุพัตรา แต่งไทย** รวมเป็นครู 3 คน ที่คอยขับเคลื่อนกิจกรรมนี้ให้เดินหน้า โดยพิเศษจะดูแลรับผิดชอบในส่วนของบ่อเลี้ยงปลา บ่อเลี้ยงกบ ฟาร์มจิ้งหรีด และสวนแก้วมังกร ส่วนจักรกฤษณ์จะดูแลในส่วนของการทำนา เลี้ยงหมู ขณะที่สุพัตราจะรับผิดชอบในเรื่องการทำพานบายศรี

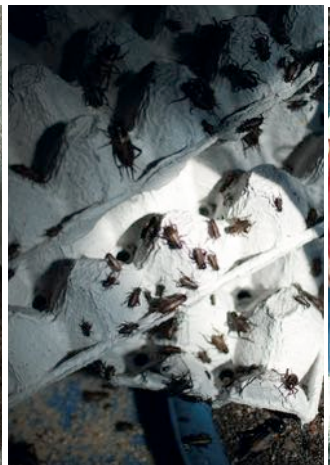
จักรกฤษณ์ เล่าว่า สิ่งที่โรงเรียนสอนทั้งหมด ไม่ใช่เรื่องไกลตัวพวกเขา ความรู้หลาย อย่างที่นำมาปรับใช้มีที่มาจากพ่อแม่พวกเขา อย่างการทำนา พ่อแม่เขารู้ดีกว่าเรา ก็ไปขอ ความรู้มาสอนเด็กๆ

ผลผลิตที่เด็กทำได้จะเข้าสู่โรงครัว แปรรูปเป็นอาหาร อย่างกบ ปลา จิ้งหรีด จะขายต่อ ให้กับโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน เพื่อนำเงินมาเป็นทุนต่อยอดไปอีก

ด้าน สุพัตรา เสริมให้อีกว่า เด็กทุกคนจะได้เรียนรู้ทุกอย่าง ชั้น ม.1 ได้ปลูกแก้วมังกร ชั้น

ม.2 ได้เลี้ยงปลา กบ จิ้งหรีด ชั้น ม.3 ก็ได้ ทำนา เลี้ยงหมู ขณะที่เด็กชั้นประถมศึกษา จะคอยเรียนรู้จากพี่ ส่วนการทำบายศรีนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กผู้หญิงที่มาเรียนรู้ เวลา มีงานประเพณีสำคัญ ก็จะมารวมตัวฝึกทำ กัน

แม้จะไม่มากมายนัก ถ้าเทียบกับอนาคต ที่รออยู่ข้างหน้า แต่อย่างน้อยก็เพียงพอ สำหรับการเตรียมความพร้อมให้เด็กๆ ก่อน ที่เขาจะออกไปสู่สังคมนอกโรงเรียน แล้วถ้า พวกเขาได้ซึมซับเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียง นี้ไป ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ทำอะไร พวกเขาจะ หาจุดสมดุลของตัวเองเจอ เป็นพลเมืองที่มี คุณภาพในทุกสังคมที่เขาไปใช้ชีวิตอยู่...

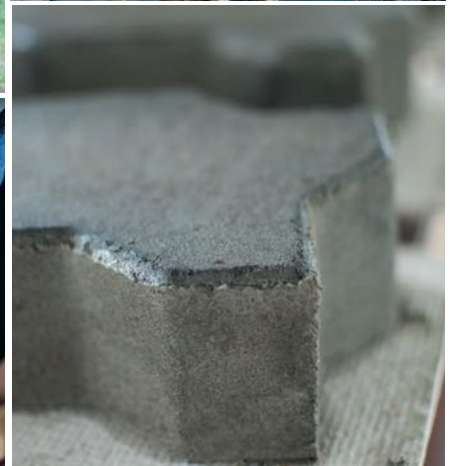
โรงเรียนส่งเสริมฝึกทักษะอาชีพ (โรงเรียนบ้านโนนค้อ)

เมื่อโลกไม่ได้เพียบพร้อมไปด้วยความยุติธรรมและเท่าเทียม เช่นที่เห็นจากโอกาสทางการศึกษาที่หดรัดของเด็กในชนบท ทำให้สังคมจำเป็นต้องหันมาทำความเข้าใจ และทำอะไรสักอย่างเพื่อช่วยเหลือลดทอนความด้อยโอกาสนั้น

โรงเรียนบ้านโนนค้อ ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 5 บ้านคากลาง เป็นโรงเรียนที่รวมเด็กของบ้านหมู่ที่ 5-9 ไว้ด้วยกัน โดยโรงเรียนแห่งนี้ได้รับการพิจารณาให้เป็นโรงเรียนขยายโอกาสในปี 2536 เมื่อเวลาผ่านไปจนปี 2545 ครูที่นี้สังเกตเห็นว่า ครึ่งหนึ่งของเด็กที่จบการศึกษาออกไป ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ เป็นที่มาของการเพิ่มทักษะอาชีพเข้าไป

จำเนียร ดอกดวง ครูประจำโรงเรียนบ้านโนนค้อ เล่าให้ฟังว่า ที่โรงเรียนบ้านโนนค้อใช้การเรียนการสอนแบบบูรณาการ เน้นการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง สอดแทรกทักษะอาชีพเข้าไปให้สำหรับเด็กชั้นมัธยมศึกษา

“ม.1 นี้จะสอนให้เขาเรียนรู้การทำอิฐตัวหนอน ม.2 เมื่อก่อนจะเป็นม้าหินขัด แต่อุปกรณ์ชำรุดหมดแล้ว เลยเปลี่ยนมาสอนทาสีศิลป์ การวาดลายเส้นแทน ม.3 สอนทำชุดรับแขกจาก

ไม่ไผ่ ตัวนี้จะเริ่มจากที่วางไม้กวาด ของเล็กๆ แล้วค่อยไปทำมันง
ครั้งหนึ่งมีคนมาจ้างนักเรียนทำอิฐตัวหนอน 1,000 ก้อนๆ ละ 5
บาท โรงเรียนออกทุนให้ ถ้าไรนักเรียนก็แบ่งกัน” จำเนียรเล่า

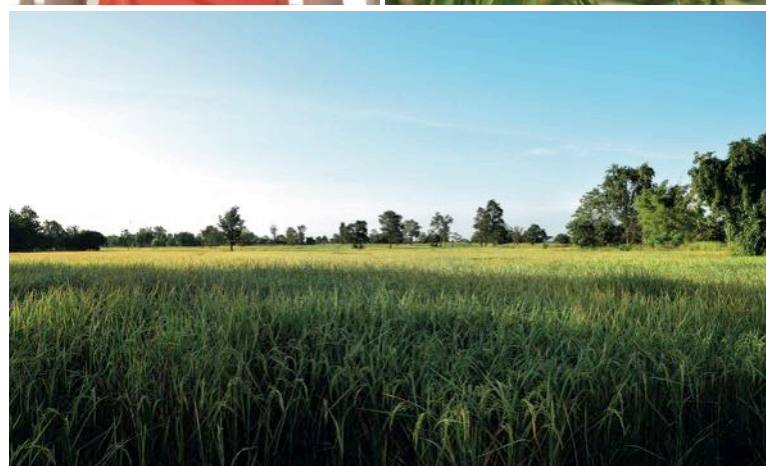
นอกเหนือจากวิชาชีพดังกล่าวแล้ว โรงเรียนบ้านโนนค้อยังรับ
เอาหลักสูตรธุรกิจพอเพียงมาปรับใช้ โดยผลักดันให้เด็กได้ปลูกพืช
ผักสวนครัว ทำนาข้าว เลี้ยงปลา และเลี้ยงสุกร

วัชร พะรัง ครูเกษตรประจำโรงเรียนบ้านโนนค้อ เสริมว่า เด็ก
ที่นี่จะได้เรียนรู้ทักษะการประกอบอาชีพควบคู่ไปกับการเรียนใน
ตำรา ชั้น ม.1 จะได้ปลูกผักบุ้ง ม.2 ได้ทำนา ม.3 เลี้ยงหมู เลี้ยงปลา
ผลผลิตที่ได้ก็นำมาประกอบอาหารกลางวัน เป็นการลดรายจ่ายของ
โรงเรียน

“นักเรียนได้กินในสิ่งที่ตัวเองทำ ปลอดภัยพอ พืช ผลผลิตที่เหลือ
กินยังสามารถนำไปขายเป็นรายได้” วัชรว่า

พื้นที่ด้านหลังของโรงเรียนมีโรงเรือนฝึกอาชีพที่กำลังก่อสร้าง
แปลงผัก และนาข้าวอยู่ติดออกไป เด็กนักเรียนกลุ่มหนึ่งกำลังอออยู่
ที่โรงเรือน กำลังทำอิฐตัวหนอนกันแข่งขัน ผลลัพธ์วางฝั่งอยู่บนชั้นวาง

นับเป็นโอกาสที่ช่วยต่อยอดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับพวก
เขา จากเรียวแรงกลายเป็นชิ้นงาน จากต้นกล้ากลายเป็นผลพวงให้
เก็บกิน สิ่งเหล่านี้จะช่วยวางรากฐานให้พวกเขา ได้รู้จักชีวิต รู้จัก
โลกที่กว้างกว่าหน้ากระดาน...

ชวนเด็กรวมกลุ่ม จัดตั้งสภา

แรกเริ่มจากการส่งเสริมของภาครัฐให้จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนขึ้นในพื้นที่ ตำบลป่าโมงจึงเริ่มต้นจัดตั้ง แต่ยังไม่สามารถสร้างให้เป็นรูปธรรมได้ กระทั่งการมาถึงของพัฒนาชุมชนคนใหม่ ซึ่งย้ายมาจากตำบลวังามมาอยู่ที่ตำบลป่าโมง ความที่เคยประสบความสำเร็จกับการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนมาครั้งหนึ่งแล้ว การจะทำขึ้นอีกครั้งก็คงไม่ใช่เรื่องยาก ประกอบกับตำบลป่าโมงมีความต้องการพัฒนาด้านนี้เป็นทุนเดิม การขับเคลื่อนจึงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วฉับไว

ปัทมาภา พิมพ์พันธ์ พัฒนาชุมชน ย้ายมาประจำที่ตำบลป่าโมงตั้งแต่ช่วงปลายปี 2555 โดยเคยขับเคลื่อนส่งเสริมกิจกรรมให้กับเยาวชนที่ตำบลวังามมาก่อน เมื่อมีพื้นฐาน ประกอบกับอดีตนายกองค้การบริหารส่วนตำบลมีความสนใจที่จะผลักดันให้สภาเด็กและเยาวชนตำบลป่าโมงเป็นรูปเป็นร่าง หลายสิ่งหลายอย่างจึงเริ่มประกอบสร้างขึ้นจากตรงนั้น

“ฉันไม่เคยทำเรื่องแบบนี้มาก่อน เริ่มแรกเคยเป็นพนักงานผู้ช่วยจัดเก็บรายได้ที่ตำบลโนนค้อ อำเภอบุณฑริก จนปี 2551 สอบบรรจุเข้าเป็นพัฒนาชุมชนที่ตำบลวังาม ก็ไม่มีความรู้มาก่อนว่าต้องทำอะไร พอที่นั่นมีปัญหาเด็กแว้น แ่่งรถบ้าง ตึกกันบ้าง เป็นพื้นที่ตะเข็บชายแดน ดุแลยาก ผู้ใหญ่บ้านก็ขอให้ช่วยทำอะไรสักอย่าง แล้วตอนนั้นเพื่อนที่ทำงานอยู่ พมจ. ก็แจ้งข่าวว่ามีงบประมาณส่งเสริมกิจกรรมสำหรับเด็ก ก็ได้งบมา พาเด็กไปอบรม ผู้ปกครองเด็กก็ไม่ยอมอีกเหมือนไปหาว่าลูกเขาเถร ตีว่าได้สมาชิก อบต. ที่ยอม

ให้ใช้ลูกตัวเองเป็นแกนนำ เลยยอมไปกันเหมือนเข้าค่าย 3 วัน 2 คืน มีทีมสื่อส่วยทีนมาให้ความรู้และส่งเสริมให้จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนขึ้น ไม่รู้เป็นไง ลูกสมาชิก อบต. ที่เป็นเด็กแว้นด้วย สมัครเป็นประธานสภา หลังจากนั้นก็ไม่ใช่เรื่องยากอีกเลย” ปัทมาภาเล่าพื้นหลังให้ฟัง

ปลายปี 2555 เมื่อปัทมาภาย้ายมาประจำที่ตำบลป่าโมงแล้ว ก็มีงบประมาณที่เคยทำเรื่องไว้กับ พมจ. ตามมาถึงพื้นที่ใหม่ และได้เข้าร่วมกิจกรรมกับมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพื่อขับเคลื่อนด้านเด็กในพื้นที่ตำบลป่าโมง โดยในปี 2555 ทำประเด็นเรื่องยาเสพติด เป็นการนำเยาวชนมาทำกิจกรรมร่วมกัน ในปี 2556 เป็นประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อม และในปี 2557 เป็นประเด็นเรื่องท้องไม่พร้อม

ปัทมาภา เสริมอีกว่า ตำบลป่าโมงยังหนุนให้สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนได้ฝึกอาชีพ ด้วยการรวมกลุ่มทำดอกไม้ผ้าใยบัว แม่เหล็กผีเสื้อติดตู้เย็น เทียนหอม ฝ้ามด्योंมาจากธรรมชาติ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็ก

ปัทมาภา พิมพ์พันธ์

และเยาวชนในพื้นที่ โดยร่วมกับทีมสื่อไสวีย์ทินทำละคร โดยมีเรื่องราวจากปัญหาในชุมชน แล้วพาออกแสดงตามงานต่างๆ

“เด็กจะชอบละคร โดยตัวนี้จะอยู่ในโครงการละครผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ซึ่งร่วมกับทีมสื่อไสวีย์ทิน เป็นองค์กรอิสระที่เข้ามาทำงานร่วมกับชุมชน” ปัทมาเล่า

สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนมีตั้งแต่เด็กเล็กจนเด็กโตตกลงกันไป แต่ส่วนใหญ่จะอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสประจำตำบล เด็กที่เข้ามาเรียนนอกจากจะได้เรียนรู้วิชาชีวิตแล้ว พวกเขายังได้สำนึกของความเป็นพลเมืองที่ดีเป็นของแถมติดตัวไป เพียงแต่ตอนนี้พวกเขายังไม่รู้ตัวเท่านั้นเอง...

วัฒนธรรม

Culture

ตำบลป่าโมกเป็นสังคมเกษตรกรรม ที่ยังคงรากของวัฒนธรรมดั้งเดิม แต่ด้วยกระแสของวัฒนธรรมใหม่ที่รุกคืบไปทุกทีอย่างรวดเร็ว การปล่อยปะละเลยอาจทำให้สิ่งดีงามที่มีมาแต่ครั้งบรรพบุรุษต้องสูญหาย

ที่นี่ยังคงเห็นความสำคัญของประเพณีพื้นบ้าน โดยมีการอนุรักษ์ไว้ให้คงรากฐานมั่นคงในชุมชนต่อไป ที่สำคัญยังได้ส่งต่อสู่คนรุ่นลูกหลานผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน เพื่อให้พวกเขาเป็นกำลังหนึ่งที่จะช่วยรักษาประเพณีในพื้นที่ของตัวเองต่อไป...

สืบประเพณีพันถิ่น ผ่านพานบายศรี

เมื่อไม่นานมานี้ ตำบลป่าโมงได้สูญเสีย วิไล คงศิลา ปรารักษ์พื้นบ้านด้านการทำพานบายศรี ผู้ริเริ่มจัดตั้งกลุ่มภูมิปัญญาพานบายศรีเพื่ออนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น แม้ตัวจะจากไป แต่องค์ความรู้ที่วิไลมีอยู่ ก็ถูกถ่ายทอดให้กับลูกหลานภายในตำบล เป็นการต่อยอดภูมิปัญญาให้มีรากฐานที่เข้มแข็งยิ่งขึ้นไป

การทำพานบายศรีเป็นประเพณีท้องถิ่นของคนตำบลป่าโมง ใช้ในการประกอบพิธีการสำคัญที่เป็นสิริมงคล อาทิ รับขวัญงานแต่งงาน งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ สุขุขัญผู้ที่จะไปเป็นทหาร หรือจากบ้านไปยังที่ห่างไกล ภาษาอีสานเรียกว่า “การเอ็นขวัญ ให้มาเอ็นมาชาน”

บุญมี รัตนกุล

ตามความเชื่อของคนเฒ่าคนแก่ การบายศรีสู่ขวัญจะทำให้ชีวิตเจอแต่สิ่งที่เป็นสิริมงคล วิไลเริ่มรวมกลุ่มสอนให้เด็กรุ่นลูกรุ่นหลานได้ใช้เวลาว่างมาจัดทำพานบายศรี

บุญมี รัตนกุล และ เกษ มะลิทธิ์ สมาชิกกลุ่ม เล่าให้ฟังว่า การรวมกลุ่มนี้เป็นลักษณะของจิตอาสาเพื่อการอนุรักษ์ประเพณี ในยามมีงานสำคัญ ชุมชนจะขอแรงไปช่วย โดยไม่มีค่าตอบแทนใด

“ตอนนี้กลุ่มก็เหลือกัน 5 คน ทั้งหมดนี้คุณยายวิไลเป็นผู้หัดให้ นอกจากนี้ ทาง อบต.ป่าโมง ก็เคยจัดวิทยากรมาสอนเพิ่มเติม อย่างการพับใบเตย ใบตองให้เป็นดอกไม้ ซึ่งนำมาประกอบกับพานบายศรี หรือใช้ใส่แจกัน เพราะใบเตยนั้นมีกลิ่นหอมอยู่ได้นาน” บุญมีเล่า

เกษ เสริมให้ว่า “เวลานี้กลุ่มทำบายศรีพานทรงพุ่ม 5 ยอด ลายข้าวหลามตัด ใช้ในการประกอบพิธีรับขวัญและงานมงคลต่างๆ พานบายศรีปากพาน 7 ยอด ใช้ในการประกอบพิธีโกนจุก งานบวช มีลายพญานาค ใช้ในการบวชนาค ส่วนลายทางหงส์ ใช้สำหรับงานพิธีกรรมต่างๆ ไป ถ้าเน้นความสวยงามก็มีลาย 16 ชั้นฟ้า 15 ชั้นดิน ซึ่งใช้ในงานกฐิน งานบวงสรวง”

ที่สำคัญกลุ่มยังถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กในตำบล ขณะเดียวกันที่โรงเรียนบ้านป่าโมงยังได้สอดแทรกการทำพานบายศรีเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสร้างให้คนรุ่นหลังได้รู้จักและเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไปตราบนานเท่านาน...

พักผ่อนหย่อนกาย Stay

บรรยากาศของท้องนายามเช้านี้งดงามไม่แพ้ทิวทัศน์อื่นใด ยิ่งในยามใกล้เก็บเกี่ยวแบบนี้ ความงามจึงยิ่งทบทวี บ้านเรือนในตำบลป่าโมงรายรอบด้วยทิวทัศน์ของท้องทุ่ง คำคั้นที่นั่นนอกจากจะเจี๊ยบสงบ ยังเย็นสบาย ชวนให้หลับฝันดี

บรรยากาศที่เรียบง่ายเป็นกันเอง คือเสน่ห์ของโฮมสเตย์ของที่ตำบลป่าโมง เจ้าบ้านเปี่ยมด้วยอัธยาศัยไมตรี ต้อนรับขับสู้แข็งขัน เพื่อให้ผู้มาเยี่ยมเยือนได้รับความสะดวกสบาย ตลอดจนความประทับใจกลับไป...

โฮมสเตย์ก้นบายศรี

ที่นี่เป็นแหล่งเรียนรู้กลุ่มภูมิปัญญาพานบายศรีเพื่ออนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น ซึ่งเป็นบ้านของ สมพงษ์ จันทรเชียว และสาคร จันทรเชียว เจ้าของร้านไก่บ้านต้มเขมรอันลือชื่อ รอบบ้านรายล้อมด้วยไม้ประดับนานาชนิด มองไปเห็นแต่สีเขียวของต้นไม้ ตัดกับสีสน่หลากหลายของไม้ประดับ ด้านหลังบ้านติดกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าโมง ซึ่งสมพงษ์เป็นผู้บริจาคที่ดินให้

บ้านหลังนี้ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 1 บ้านป่าโมง อยู่กัน 3 คน ชันบนเปิดว่างเป็นโฮมสเตย์ ติดเครื่องปรับอากาศกันร้อน สมพงษ์ และสาคร กับหลานชายจะอาศัยอยู่ที่ชั้นล่าง เรื่องอาหารการกินไม่ต้องห่วง เพราะเจ้าบ้านอย่างสาครเป็นเจ้าของร้านไก่ต้มเขมรสูตรเด็ดใครมาพักรับรองต้องติดใจ

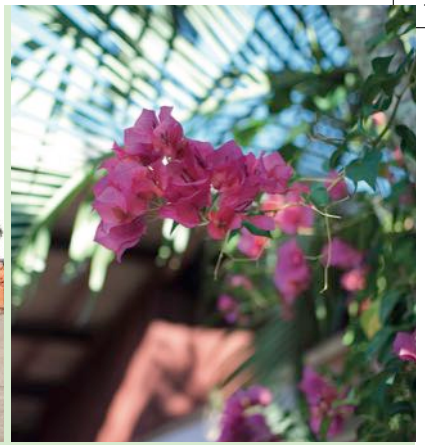
บริเวณใต้ถุนมีพื้นที่ให้นั่งเล่นกว้างขวาง ยามเย็นนั่งพูดคุย ยามเช้าตื่นมารับไอเย็น แล้วออกไปใส่บาตรได้ มีพระมาบิณฑบาตถึงหน้าบ้าน ใครอยากรู้ข้อมูล หรือเรื่องราวตำบลป่าโมง คุยกับสาครได้ เพราะเป็นถึงอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมง

ทั้งสมพงษ์ และสาครต่างก็เปี่ยมด้วยอัธยาศัยไมตรี ต้อนรับขับสู้ผู้มาเยือนเต็มที่ ดูแลเหมือนลูกหลาน เหมือนญาติผู้ใหญ่ เป็นที่ๆ แนะนำให้มาพัก ไม่ใช่อะไรหรอก ไก่บ้านต้มสูตรเขมรอร่อยจริงๆ...

สมพงษ์ จันทรเชียว

โฮมสเตย์แห่งท้องทุ่ง

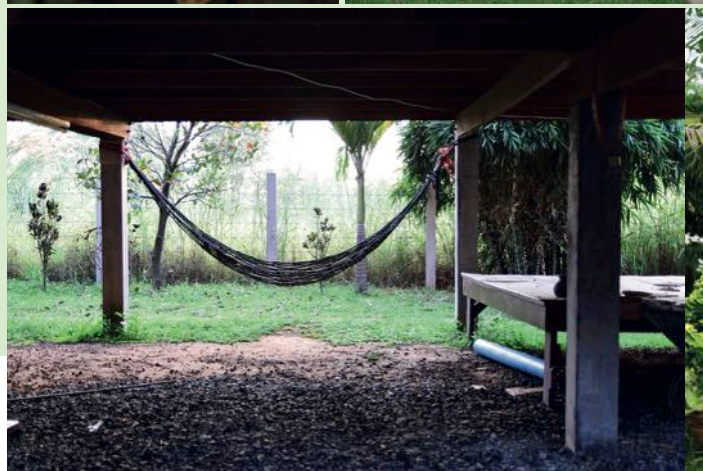
โฮมสเตย์แห่งท้องทุ่งนี้เป็นของ **ยศภัทร บุญมัน** ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านป่าโมง หมู่ที่ 1

ด้านหน้าของโฮมสเตย์เป็นอาคารชั้นเดียวที่ยศภัทรทำเป็นร้านค้า โดดเด่นด้วยไม้ประดับนานาชนิด มองไปทางไหนก็ดูชื่นตาชื่นใจ ด้วยเจ้าบ้านชื่นชอบการปลูกต้นไม้ หยิบจับนั้นนี้ ทำไปเรื่อยในยามว่าง ผลลัพธ์ออกมาเป็นความงามอย่างที่เห็น

แต่ที่โดดเด่นคือห้องพัก ซึ่งมีอยู่ห้องเดียว แต่ทิวทัศน์จากห้องนี้คือท้องทุ่งกว้าง เป็นบรรยากาศเรียบง่าย ดูสมถะ ที่นอนเป็นเตียงกางมุ้ง พร้อม คำคินมองดาว ช่วงเช้ามองวิวทิวทัศน์ตำบลป่าโมง

กับข้าวกับปลาไม่ต้องห่วง เจ้าบ้านจัดหาให้อย่างดี อยากรับประทานสิ่งใดให้บอก พร้อมบริการ แถมมีร้านสะดวกซื้อในรั้วเดียวกัน ยิ่งสบายไปอีกใหญ่

เจ้าบ้านอยู่กับภรรยา มีลูกสาวคนหนึ่ง อาศัยในบ้านหลังน้อยหลังงามกับทิวทัศน์ ตามแบบฉบับป่าโมงแท้ๆ...

อาหารการกิน

Eat in Local Style

คนตำบลป่าโมงทำครัวเอง ให้นานที่ปีหนถึงไปรับประทานนอกบ้าน อาหารทั้งหมดเป็นอาหารพื้นบ้าน ลองมาดูว่า อาหารการกินที่นี่มีอะไรแนะนำบ้าน

ที่บ้านของ บัวคำ อินทนนท์ ซึ่งอยู่หมู่ที่ 3 คือห้องครัวสาธิตการปรุงอาหาร มี แพงศรี ส่งเสริม และบุญยุนช ส่งเสริม มาช่วยเป็นลูกมือ ทั้งหมดคือญาติกัน อาศัยอยู่ในละแวกเดียวกันทั้งหมด และช่วยกันทำศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนบ้านป่าโมงน้อย หมู่ที่ 3 ด้วย

บัวคำ กับลูกมือทั้ง 2 คน ตัดสินใจทำแกงหน่อไม้ และอ่อมหอยขม ให้รับประทานในยามเย็น เครื่องปรุงทั้งหมดจัดเตรียมรอไว้แล้ว เหลือแค่ลงมือทำ

พิเศษสำหรับเมนูอาหารการกิน เพราะนอกจากจะพาไปเข้าครัวของคนตำบลป่าโมง ยังขอพาไปร้านอาหารประจำตำบล คือร้านไก่อ๋ม บ้านตัมเขมร ที่หาได้ที่นี่ทีเดียว

ลองติดตามกันดู...

แกงหน่อไม้

เรียกว่าเป็นอาหารประจำบ้านของคนพื้นถิ่นนี้ แต่สูตรของ บัวคำ พิเศษตรงที่หอมกลิ่นสมุนไพร คัดสรรเฉพาะแต่ส่วนที่อ่อนของหน่อไม้มาปรุง เป็นอาหารพื้นบ้านที่ทำงาน ที่สำคัญวัตถุดิบที่ใช้ทั้งหน่อไม้ ผักต่างๆ ล้วนเป็นของที่หาเก็บเอาในชุมชน ไม่ต้องไปซื้อหาที่ไหน การมีซูเปอร์มาร์เก็ตข้างบ้านก็ดีตรงนี้...

เครื่องปรุง (สำหรับ 4-5 ที่)

1. หน่อไม้*หั่นชิ้นบางๆ	½	กิโลกรัม
2. น้ำใบย่านาง**	2	ถ้วยตวง
3. กระชาย	1-2	แฉ่ง
4. พริกขี้หนูสด	10	เม็ด
5. ตะไคร้	5	ต้น
6. ข้าวคั่ว	¾	ถ้วยตวง
7. ผักกระแยง	2	กำมือ
8. น้ำปลาร้า	3	ช้อนโต๊ะ
9. เกลือ	1	ช้อนชา
10. น้ำปลา	2	ช้อนชา

*ถ้าเป็นหน่อไม้สด ปอกเปลือก แล้วฝานเป็นชิ้นบางๆ ต้มกับน้ำเปล่าจนสุก ชิมดู ให้หน่อไม้จืดก็ใช้ได้ ถ้าขมมาก ให้ต้มสองน้ำ แล้วตักเอาแต่หน่อไม้ พักไว้ หรือซื้อหน่อไม้สำเร็จจากตลาดก็ได้ สะดวกดี

**เลือกใบย่านางมา 10 ใบ ใส่เครื่องปั่นแล้วเติมน้ำ 2 ถ้วยตวง กรองเอาแต่น้ำ

วิธีทำ

1. นำหน่อไม้ที่เตรียมไว้ใส่หม้อ เทน้ำใบย่านางให้เสมอกัน
2. ทุบตะไคร้ พริก กระชาย ใส่ลงไป
3. เมื่อเริ่มเดือด ใส่ปลาร้าลงไป
4. ตามด้วยข้าวคั่ว
5. ใส่เกลือปรุงรส ใส่น้ำปลา ชิมรสตามชอบ
6. ใส่ผักกระแยงลงไป เคล้าให้เข้ากัน แล้วปิดไฟ พร้อมเสิร์ฟ

อ่อมหอยขม

จัดเป็นของดีที่ต้องลอง หากมาที่ตำบลป่าโมง บัวคำ เลือกเมนูนี้ เพราะเป็นเมนูยอดนิยมนที่คนพื้นที่ชอบรับประทานกัน โดยนำมาทำเป็นแกงอ่อมให้รับประทาน น้ำลูกขลิกลี หอมกลั่นสมุนไพร รสอร่อย รับประทานเพลิน ดัดแปลงง่ายๆ แต่สูตรของบัวคำทำอย่างไรนั้น ต้องลองติดตาม...

เครื่องปรุง (สำหรับ 4-5 ที่)

ส่วนพริกแกง

1. พริกสด	5	เม็ด
2. หอมแดง	3	หัว
3. ตะไคร้	4	ต้น
4. กระเทียม	4	กลีบ

ส่วนแกง

1. หอยขมตัดตูด	1 ½	กิโลกรัม
2. ขมิ้น	2	แวน
3. กะปิ	2	ช้อนโต๊ะ
4. เกลือ	1	ช้อนชา
5. น้ำปลาร้า	3	ช้อนโต๊ะ
6. น้ำปลา	2	ช้อนชา
7. ใบชะพลูหั่น	1	กำมือ
8. ต้นหอมหั่น	3	ต้น
9. ผักชีลาวหั่น	5	ต้น
10. ใบกระแยง	1	กำมือ
11. ใบแมงลัก	1	กำมือ

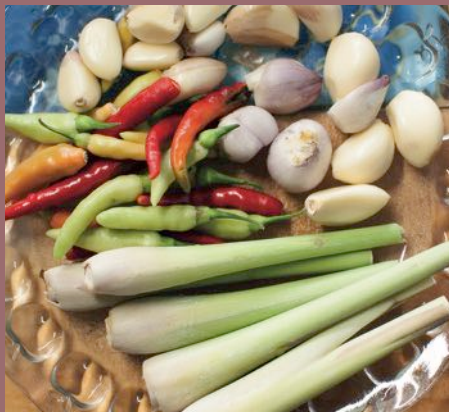
วิธีทำ

ส่วนพริกแกง

1. โขลกพริก หอมแดง กระเทียม ตะไคร้ ขมิ้นเข้าด้วยกัน ตักพักไว้

ส่วนแกง

1. นำหอยขมที่ล้าง และทำการตัดตูดแล้ว ใส่ลงไปในหม้อ เติมน้ำพอขลุกขลิก เปิดไฟ
2. เมื่อน้ำเริ่มเดือด ใส่เครื่องแกงที่เตรียมไว้ลงไป
3. ตามด้วยน้ำปลาร้า กะปิ เคล้าให้เข้ากัน
4. ใส่ใบชะพลู ผักชีลาว ใบแมงลัก ใบกระเทียม ต้นหอมหั่น
5. เมื่อใกล้ยกขึ้นใส่ข้าวคั่วลงไป เคล้าให้ทั่ว
6. ปรับรสด้วยน้ำปลา ชูรสเล็กน้อยตามชอบ ปิดไฟ พร้อมเสิร์ฟ

ร้านต้มไก่สูตรเขมร

ร้านต้มไก่สูตรเขมร ตั้งอยู่บนถนนสกลมารค์ หมู่ที่ 3 ตำบลป่าโมง อำเภอดงเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นร้านของ **สาคร จันทร์เขียว** โดยร้านนี้เป็นร้านดังประจำอำเภอดงเจริญ

เมนูไก่บ้านสูตรเขมรนั้นเป็นเมนูขึ้นชื่อ น้ำซุปเครื่องสมุนไพร กลิ่นหอมโชย รสชาติปรุงจัดจ้านคล้ายต้มยำไก่ แต่โดดเด่นกว่าด้วยกลิ่นสมุนไพรหลากชนิด ขณะที่ไก่บ้านก็คัดเลือกไก่หนุ่มที่เนื้อไม่เหนียวมาก นำมาต้มให้เนื้อนุ่มกำลังรับประทาน

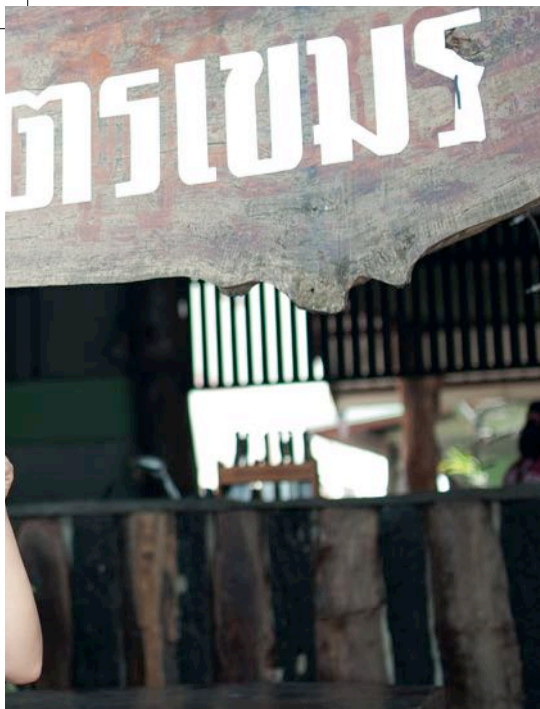
นอกจากนี้ยังมีไก่บ้านย่าง เนื้อจะแห้งสนิท กินแล้วสัมผัสได้ถึงความแตกต่าง ย่างพร้อมเครื่องเทศอย่างพริกไทย แล้วยังมีเมนูสารพัดตำให้เลือกกินคู่กัน ทั้งส้มตำปลาร้า ตำแตง ข้าวเหนียว ข้าวสวยมีพร้อมแล้วแต่ความต้องการ ที่สำคัญยังมีแจ่วสูตรเด็ดของทางร้านที่อร่อยไม่ซ้ำใคร

หรือจะเลือกลองเมนูทั่วไป ที่นี้ก็มีให้เลือกทั้งแกงอ่อมหมู ลาบไก่ ลาบเป็ด ผัดเผ็ดหมูป่า และอีกสารพัดเมนู ลองสอบถามได้กับเจ้าของร้าน ที่ให้ความกันเองกับลูกค้าทุกคน อาหารอร่อยมาพร้อมกับบริการที่ดีเยี่ยม

ที่นี่เป็นร้านรับแขกระดับอำเภอ หรือจังหวัดมาแล้ว เน้นนอนต้องมีห้องรับรองพิเศษ สามารถร้องคาราโอเกะได้สบายๆ เป็นกันเอง ปกติร้านจะเปิดตั้งแต่ช่วงสาย เรียบร้อยไปจนเย็นย่ำ วันไหนมีลูกค้ามารับประทานช่วงเย็น ก็จะเปิดนานหน่อย บางวันช่วงเย็นไม่มีคนก็เก็บร้านตั้งแต่ 6 โมงเย็น

ถ้ามีโอกาสแวะเวียนผ่านมา ลองเข้ามารับประทาน เพราะร้านต้มไก่สูตรเขมรอร่อยจริงๆ...

เทียวชมยามเย็น

เที่ยวชมยามเย็น

Sightseeing

เสน่ห์ของตำบลป่าโมงอยู่ที่ผู้คน ที่ล้วนแต่มีอัธยาศัยไมตรี ไปไหนก็เห็นรอยยิ้ม กับคำถามที่แสดงถึงความห่วงใย

ตำบลป่าโมง ตั้งอยู่ในอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งไม่ได้มีแหล่งท่องเที่ยวเป็นทุน ล้วนแล้วแต่เป็นที่อยู่ที่ทำกิน แต่ถ้ามีโอกาสได้ลองผ่านมา ลองมาเที่ยวชมตำบล เรียบง่ายใกล้ชิดวิถีชีวิตดั้งเดิม เจือกลิ่นอายของพระพุทธศาสนา ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน อาจไม่ตระการตาเท่าเมืองใหญ่ แต่ก็อึดใจอยู่ในที่...

สำนักสงฆ์บ้านโนนค้อ พื้นที่แห่งการอนุรักษ์

พื้นที่บริเวณสำนักสงฆ์บ้านโนนค้อ หมู่ที่ 6 มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ ด้วยความสมบูรณ์นี้เองที่นำพาสัตว์หายากหลายชนิดมาตั้งรกรากอาศัยอยู่ในสำนักสงฆ์แห่งนี้

บัญชา บุญสุภา เลขาธิการกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและสัตว์ป่าบ้านโนนค้อ เฝ้าความให้ฟังว่า สำนักสงฆ์แห่งนี้ตั้งขึ้นในปี 2550 มีพระอาจารย์ประยุทธ์ คุณะโสโก และพระอาจารย์สมชาย เป็นกำลังหลักในการรวมศรัทธาจากชาวบ้าน เป็นนาบุญ แต่ด้วยความสมบูรณ์ของธรรมชาติโดยรอบ ชุมชนจึงรวมตัวกันตั้งเป็นกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและสัตว์ป่าบ้านโนนค้อขึ้น

“เราพยายามส่งเสริมให้ทุกคนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สัตว์ป่า ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีภายในชุมชน”

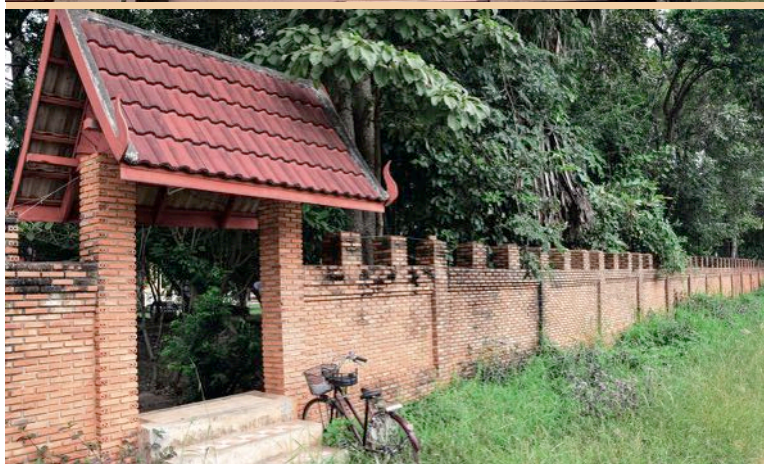
จากสำนักสงฆ์ เมื่อเกิดกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและสัตว์ป่าบ้านโนนค้อสอดแทรกเข้ามา ที่นี่ได้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน มีการจัดกิจกรรมให้เด็กมาเรียนรู้ ธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืช โดยมีพระอาจารย์ประยุทธ คุณสะโก เป็นผู้ให้ความรู้ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนในพื้นที่รู้จักพระพุทธศาสนา และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

สำนักสงฆ์บ้านโนนค้อมีพื้นที่ทั้งหมด 32 ไร่ 2 งาน เป็นศูนย์รวมศรัทธา และยังเป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ที่พร้อมเปิดรับให้ทุกคนเข้ามาเรียนรู้ ทั้งในเรื่องของพระธรรมคำสอน และธรรมชาติรอบๆ ตัว...

วัดบ้านป่าโมงใหญ่

วัดบ้านป่าโมงใหญ่ ตั้งอยู่บนถนนสกลมารค์ หมู่ที่ 2 ถนนเส้นหลักจากวารินชำราบ มุ่งเข้าสู่อำเภอดงขุดม เป็นวัดใหญ่ประจำตำบลป่าโมง ประชาชนในพื้นที่และต่างพื้นที่ร่วมมาแะเวียนทำบุญ และประกอบศาสนพิธีกันอยู่เสมอ โดยเฉพาะชาวบ้านจากบ้านหมู่ที่ 1, 2, 3 และ 10 ตั้งขึ้นเมื่อปี 2492 บนเนื้อที่ 40 ไร่ ศาลาการเปรียญได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาในปี 2525 มีพระครูมหานาภิรักษ์

เป็นเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน

ชาวตำบลป่าโมงจะร่วมประเพณีเดือนสี่ “บุญผะเหวด” เป็นสำเนียงชาวอีสานที่มาจากคำว่า “บุญพระเวส” หรือพระเวสสันดร ซึ่งจะทำติดต่อกันสามวัน

วันแรกจัดเตรียมสถานที่ วันที่สองเป็นวันเฉลิมฉลองพระเวสสันดร ชาวบ้านรวมทั้งพระภิกษุสงฆ์จากหมู่บ้านใกล้เคียงจะมาร่วมพิธี มีทั้งการจัดขบวนแห่เครื่องไทยทาน ฟังเทศน์ และแห่ผ้าผะเหวด (ผ้าผืนยาวเขียนภาพเล่าเรื่องพระเวสสันดร) ซึ่งสมมติเป็นการแห่พระเวสสันดรเข้าสู่เมือง ซึ่งตลอดทางที่ต้อนรับจะมีการสรงน้ำพระเพื่อเป็นศิริมงคล เมื่อถึงเวลาค่ำจะมีเทศน์เรื่องพระมาลัย

วันที่สามเป็นงานบุญพิธี ชาวบ้านจะร่วมกันตักบาตรข้าวพันก้อน (ข้าวพันก้อน คือข้าวเหนียวที่นึ่งสุกแล้วนำมาปั้นเป็นก้อนเล็กๆ มาเสียบในไม้ที่เตรียมไว้) พิธีจะมีไปจนประมาณตี 4 ส่วนใน

ช่วงเช้า ชาวบ้านจะพื่อนำตั้งขบวนเรียงราย ตั้งกัณฑ์หลอนอีกกัณฑ์หนึ่ง จึงเสร็จพิธี (กัณฑ์หลอน คือกัณฑ์เทศน์พิเศษนอกเหนือจากกัณฑ์เทศน์ใน “บุญผะเหวด” ซึ่งมีเพียง 13 กัณฑ์)

แล้วยังมีประเพณีบุญเดือน 11 บุญออกพรรษา มีการตักบาตรเทโวโรหณะ ที่มีจุดเด่น คือ การร้องสรภัญญะโดยเยาวชน และชาวบ้าน วัดบ้านป่าโมงใหญ่จะจำลองสถานการณ์วันที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากเทวโลกขึ้นดาวดึงส์ ประชาชนจะนั่งหรือยืนสองฝั่งทางลงจากอุโบสถ ให้พระสงฆ์เดินเข้าแถวเรียงลำดับรับบาตรตรงกลาง โดยมีมีคนนำเดินอัญเชิญพระพุทธรูปนำหน้าแถวพระสงฆ์ แถวที่สองเป็นเทวดา แถวที่ 3 เป็นนางฟ้า (ร้องสรภัญญะ) และแถวสุดท้ายเป็นชีพรามณ์

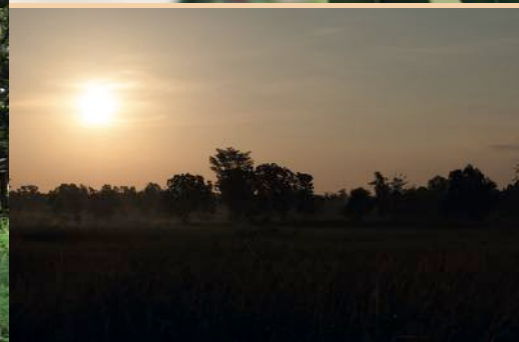
ในงานบุญออกพรรษาจะมีกิจกรรมได้ประทีป ซึ่งวัดป่าโมงใหญ่จะจัดสร้าง “อานประทีป” (ห้างประทีป) ขึ้นที่หน้าพระอุโบสถ ซึ่งสร้างด้วยเสาไม้ต้น (จะเป็นเสาไม้ไผ่หรือไม้อะไรก็ได้) แต่ละเสาประดับด้วยต้นกล้วย ต้นอ้อย ระหว่างเสาสีต้นนั้นทำเป็นยกพื้นสูงประมาณหนึ่งเมตรครึ่ง ปูพื้นด้วยไม้ไผ่สานขัดแตะตาห่างๆ และแซมด้วยกาบกล้วย ตอนกลางคืนของวัน 15 ค่ำ เดือน 11 ชาวบ้านจะนำประทีป รูป เทียน มาจุดบูชาพระรัตนตรัย

ร่วมกันที่เรียกกันว่า “อานประทีป” ตอนเย็น ชาวบ้าน เด็กและเยาวชนก็จะมาฟังพระธรรมเทศนา เสร็จแล้วก็จะเวียนเทียน โดยชาวบ้าน นำผลผลิตคือข้าวที่อยู่ในนาของตนเองมา บูชาสักการะพระแม่โพสพ เพื่อขอให้ผลผลิตของตนเองเจริญงอกงามในแต่ละปี เป็นประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบต่อมา นอกจากนี้ ในงานบุญออกพรรษา ตอนกลางวันจะมีการทำกระทงของชาวบ้าน และจะมีการลอยกระทงเพื่อบูชาและขอโหสิกรรมต่อพระแม่คงคา

ขณะที่ประเพณีบุญกฐินสามัคคีเป็นบุญใหญ่ โดยมากจะจัดงาน 2 วัน วันต้นตั้งองค์พระกฐินที่บ้านของเจ้าภาพ หรือตั้งที่วัด รุ่งขึ้นตั้งที่วัด ถ้าไปทางบก จะแห่ทางขบวนรด มีวงกลองยาวเล่นนำเดินรอบศาลาการเปรียญ 3 รอบ สร้างความครื้นเครง ถ้าไปทางเรือจะมีแห่ขบวนเรือสนุกสนาน โดยมากมักแห่ไปตอนเช้า และเลี้ยงพระเพล และฟังธรรมเทศนา...

วัดบ้านป่าหวาย

วัดบ้านป่าหวาย ตั้งอยู่ใกล้กับองค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมง บนถนนสถลมารค ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2543 จากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านหมู่ที่ 4 บ้านป่าหวาย ที่มีความต้องการให้มีสถานที่ประกอบศาสนพิธีในพื้นที่ โดยใช้ที่สาธารณประโยชน์ มี พระสุบรรณ อารยธมโม เป็นเจ้าอาวาสรูปแรก กระทั่งถึงพระอาจารย์บุญส่ง เจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน

ต่อมาได้รับการประสานงานจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อธรรมธรรักษ์สี วัดภูพลาสูง เพื่อหล่อรูปจำลอง ‘หลวงพ่อดโตโคตะมะ’ องค์ที่ 36 ขนาดหน้าตักกว้าง 9 เมตร สูง 29 เมตร มีการวางศิลาฤกษ์ในวันที่ 4 เมษายน 2556 ปัจจุบันใกล้แล้วเสร็จ นับเป็นการร่วมแรงร่วมใจระหว่างชาวบ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมง...

ສັມກາບລ໌ 'ກາວະຟູນາ'

สัมภาษณ์ ‘ภาวะผู้นำ’

Interview

เรื่องของ ‘ภาวะผู้นำ’ นั้นสะท้อนหลายสิ่งหลายอย่างในพื้นที่ผู้นำดีย่อมการันตีถึงความสงบสุข ตลอดจนความก้าวหน้าของชุมชน

ผู้นำดีย่อมต้องมีจิตสาธารณะ มองประโยชน์ของชุมชนเป็นหลัก ที่สำคัญต้องเปิดใจรับฟังประชาชนของตัวเอง ตำบลป่าโมงเป็นตำบลขนาดเล็กที่มีความโชคดี ด้วยผู้นำแต่ละสมัย ล้วนเป็นกำลังสำคัญในการสร้างตำบลป่าโมง ให้เป็นตำบลที่มีความน่าอยู่ดังเช่นทุกวันนี้

ผู้นำคือผู้สร้างโอกาส หยิบยื่นโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การจะสร้างตำบลให้มีความเข้มแข็งได้นั้น ผู้นำย่อมต้องเปิดใจรับฟังและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนชุมชน...

A portrait of a middle-aged man with dark hair, wearing a white short-sleeved button-down shirt with a brown and grey plaid pattern. He is standing outdoors, leaning on a green metal railing. The background is slightly blurred, showing some greenery and a building. The text is overlaid on the right side of the image.

ให้พลเมืองนำทาง สร้างท้องถิ่นเข้มแข็ง

แก้ว ยิ่งวงศ์

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมง

“สิ่งดีงามที่เกิดขึ้นในตำบลป่าโมง ชาวบ้านคือผู้ลงมือทำเอง ณ วันนี้ ทุกคนมีความตื่นตัว รู้หน้าที่ของตัวเอง ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการทำให้ชุมชนพัฒนา”

ตำบลป่าโมงเป็นตำบลเล็ก ประชาชนทำนากันทั้งตำบล ราวเดือนพฤษภาคม เดือนพฤศจิกายนก็ถึงเวลาเก็บเกี่ยว ช่วงที่ว่างเว้นจากการทำนา คนที่นี่จะเริ่มปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน ด้วยลักษณะสังคมที่ยังคงเกื้อกูลกัน อยู่กันแบบญาติพี่น้อง ทำให้คนตำบลป่าโมงไม่ถึงกับลำบาก แล้วเมื่อมองถึงน้ำใจที่คนมีต่อกัน ตำบลป่าโมงก็นับว่าเป็นตำบลที่น่าอยู่ไม่แพ้ที่ใด

แแก้วเล่าว่า ตำบลป่าโมงมีความโดดเด่นด้านคุณภาพชีวิต เพราะนอกเหนือจากการทำนา คนป่าโมงก็มีกลุ่มก้อนทำอาชีพเสริม ทั้งทอเสื่ออก สานตะกร้า ทอผ้า กับอีกหลากหลายกลุ่ม เพื่อเป็นแหล่งรายได้เพิ่มเติม ซึ่งทาง อบต.ป่าโมง ช่วยเหลือดูแลทุกกลุ่มเรื่อยมา จนมีความเข้มแข็ง เป็นทุนทางสังคมให้กับตำบลได้ แล้วนอกจากนี้ ยังมีกลุ่มสวัสดิการที่เกิดขึ้นหลายต่อหลายกลุ่ม เป็นกำลังหลักในการสร้างระบบกลุ่มให้เข้มแข็งต่อไป

ในส่วนของการศึกษา เวลานี้ตำบลป่าโมงมีโรงเรียน 4 แห่ง ในจำนวนนี้มีโรงเรียนขยายโอกาส 2 โรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก 2 แห่ง ซึ่งรองรับประชาชนในพื้นที่ได้ครอบคลุม ขณะเดียวกันหลักสูตรการเรียนการสอนก็มีการปรับให้เข้ากับบริบทของพื้นที่ มีการเพิ่มเสริมทักษะอาชีพเข้าไปในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ขณะที่สถานีอนามัยตำบลป่าโมงมี รพ.สต. 2 แห่ง ดูแลรับผิดชอบตามเขตพื้นที่ชัดเจน

ความที่อยู่กันเหมือนครอบครัว ไม่เพียงแคในกลุ่มชาวบ้าน แต่เจ้าหน้าที่ อบต. ทุกคนด้วย ประชาชนจึงไม่รู้สึกขัดเคืองในการบอกแจ้งความประสงค์ หรือร้องเรียนปัญหา นอกเหนือจากเวทีประชาคมประจำเดือน ชาวบ้านสามารถพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ได้ความใกล้ชิด

แบบนี้ ทำให้บรรยากาศในชุมชนค่อนข้างผ่อนคลาย

เวลานี้ตำบลป่าโมงมีเรื่องอะไร ชาวบ้านจะเข้ามาร่วมแก้ปัญหาของเขาเอง ผ่านกลุ่มอาชีพ หรือผ่านคณะกรรมการในหมู่บ้านบริหารจัดการกันเองได้ หัวใจสำคัญคือ ชุมชนพยายามสร้างจิตอาสา เพื่อขับเคลื่อนงานของตำบล สิ่งดีงามที่เกิดขึ้นในตำบลป่าโมง ชาวบ้านคือผู้ลงมือทำเอง ณ วันนี้ ทุกคนมีความตื่นตัว รู้หน้าที่ของตัวเอง ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการทำให้ชุมชนพัฒนา

ในความเป็นจริงแล้ว ตำบลป่าโมงยังมีคนที่ยังไม่ได้แสดงตัวออกมา คนที่มีศักยภาพ ซึ่งทางทีมผู้บริหารตำบลยินดีที่จะให้โอกาสนำทางจนเขาสามารถยืนได้ด้วยตัวเอง

สำหรับการพัฒนาในเวลานี้ แแก้วเสริมว่า อยากพัฒนาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุม อย่างในเรื่องของถนนและไฟฟ้า บ้านหมู่ที่ 5-9 นั้นไกลห่างความเจริญมาก ถนนยังเป็นดินแดง ไปมาไม่สะดวก จึงได้เจียดงบประมาณ และดำเนินการของบประมาณเพิ่มเติมจากภาคส่วนอื่นเพื่อนำมาพัฒนา

แล้วยังมีเรื่องของการชลประทาน เวลานี้ แแก้วมีความคิดที่จะขุดคลองเพื่อการเกษตรให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อเป็นหลักประกันในฤดูทำนา และเป็นช่องทางทำกินยามเมื่อเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว

ในฐานะผู้นำชุมชน ก็ไม่มีความคาดหวังอะไรมาก นอกจากการได้เห็นชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุขกันถ้วนทั่ว ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ ไม่ใช่หน้าที่ของผู้บริหารฝ่ายเดียว แต่เป็นหน้าที่ของพลเมืองทุกคนที่ต้องเข้ามาร่วมด้วยช่วยกัน สร้างป่าโมงให้เป็นตำบลที่มีความน่าอยู่ในทุกมิติ...

ทุนมี สัมมาชีพดี ตามวิถีป่าโมง

ประสาธน์ อุดมญาติ

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมง

ความเป็นคนในพื้นที่ ใช้ชีวิตอยู่ที่ตำบลป่าโมงมาทั้งชีวิต ทำให้
ประสาธ อุดมญาติ รู้จักตำบลป่าโมงไม่น้อยไปกว่าใคร ยิ่งเมื่อเข้ามา
รับตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อปี 2540 อันเป็น
บทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อความคาดหวัง และความต้องการ
ของประชาชน

ประสาธ เล่าว่า ประชาชนตำบลป่าโมงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ
เกษตรกรรม ทุกครัวเรือนทำนา ในจำนวนนี้ส่วนหนึ่งเป็นไร่นาสวน
ผสม ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง แต่กระนั้น รายได้ต่อ
ครัวเรือนก็ยังไม่เพียงพอกับการะจ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี

ตำบลป่าโมงนั้น ไม่มีทรัพยากรน้ำมากนัก ชาวนาที่นี่ยังทำนาได้
เพียงปีละ 1 ครั้งเท่านั้น ถ้านับกันจริงๆ แล้ว ผลผลิตข้าวต่อไร่ของ
คนป่าโมงอยู่ที่ 300-400 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งถือว่าไม่มากเท่าไร สิ่ง
ที่ผู้นำชุมชนต้องเข้าไปช่วยคือในเรื่องของการส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้
ประชาชนมีรายได้ในช่วงที่รอผลผลิต หรือในช่วงที่ว่างเว้นจากการ
ทำนา

จากข้อถ้อยของตำบลป่าโมง เมื่อทั้งชุมชนมองเห็นปัญหาร่วม
กัน ก็นำสู่การจัดการ จนวันนีกลายเป็นจุดเด่นของตำบล เพราะ
หลายปีที่ผ่านมา ตำบลได้ส่งเสริมการสร้างอาชีพ ผ่านการจัดจ้าง
วิทยากรมาฝึกอบรมให้กับประชาชนที่สนใจ โดยต่อยอดจากทุนอัน
เป็นภูมิปัญญาที่อยู่ภายในชุมชน เกิดการรวมกลุ่มทำเป็นอาชีพ ทั้ง
การทอเสื่อกก ทอผ้า ที่สำคัญชุมชนยังได้สอดแทรกความสำคัญใน
เรื่องของอาชีพนี้ลงไปโรงเรียน ด้วยเด็กที่นั่นส่วนมาก เมื่อเรียนจบ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ ต้องเข้าสู่เส้นทาง
การทำงานเลยทันที ทำให้ตำบลซึ่งเป็นสังคมหนึ่งของประเทศต้อง
เตรียมความพร้อมให้กับพวกเขา ได้มีที่ทางในการเป็นพลเมืองที่
สมบูรณ์พร้อมต่อไป

“บทบาทของปลัดคือข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการเมือง หน้าที่ที่
เชื่อมโยงกับบทบาทจึงชัดเจน ข้าราชการคือผู้ให้บริการ ไม่ใช่เจ้า
นาย ดังนั้นเวลาหมู่บ้านมีประชาคม ผมต้องไปด้วย คอยอำนวยความสะดวก
เก็บข้อมูลจากชาวบ้าน รวมถึงมองให้เห็นภาพการขับเคลื่อน

เคลื่อนของตำบล”

หน้าที่ๆ สำคัญของปลัดอีกอย่างหนึ่งคือการจัดสรรงบประมาณ
ทั้งงบประมาณประจำปี และงบเพิ่มเติมจากหน่วยงานอื่นๆ โดยประสาธจะ
เห็นภาพรวมของตำบลผ่านแผนพัฒนาตำบล ที่ได้จากการประชาคม
หมู่บ้าน แล้วนำจัดเรียงความต้องการเร่งด่วน จากนั้นใส่ลงไปในข้อ
บัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยจะพยายามกระจายให้
ครบทุกหมู่บ้าน

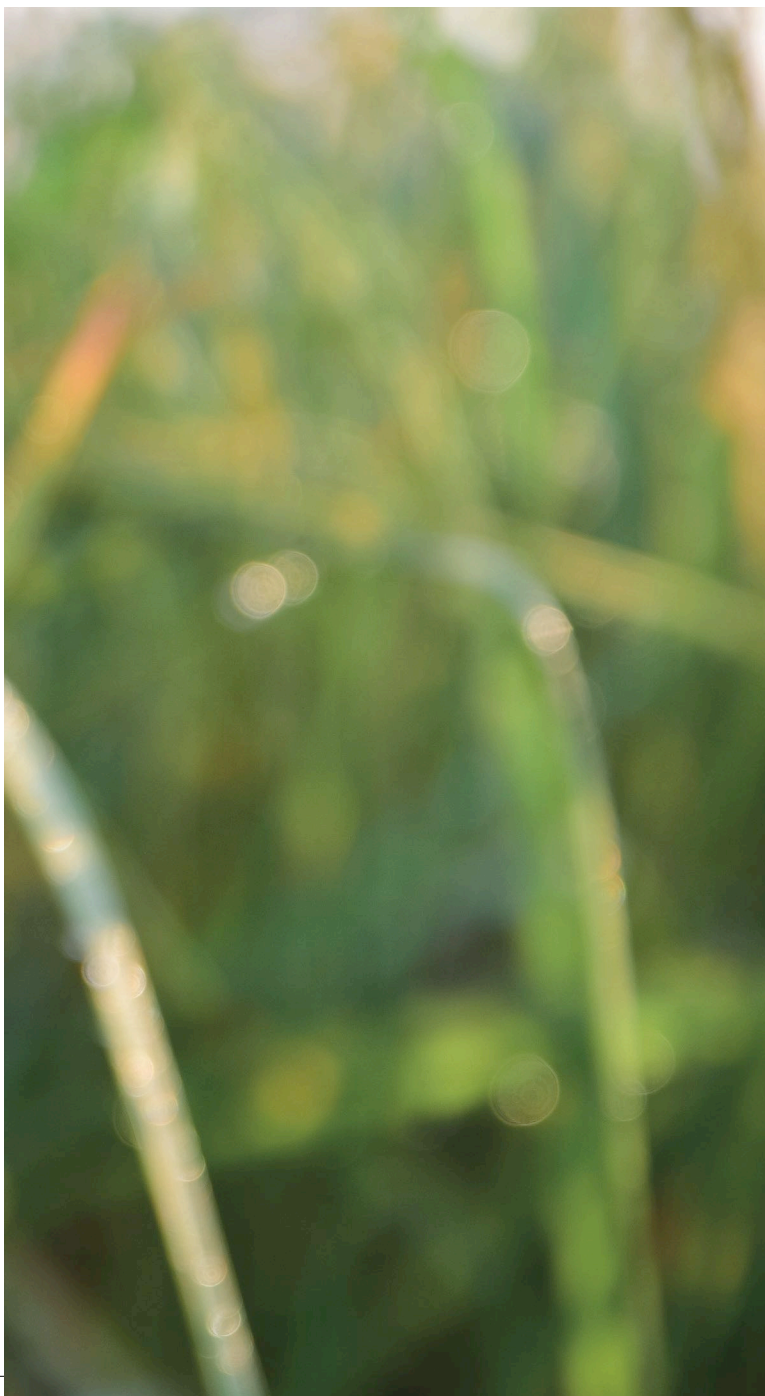
ประสาธ เล่าว่า ความต้องการของประชาชนตำบลเวลานี้ ยังอยู่
กับเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน ด้วยครึ่งหนึ่งของจำนวนหมู่บ้าน อย่าง
หมู่ที่ 5-9 นั้น ค่อนข้างห่างไกล ถนนหนทางยังไม่มีดี นับระยะทาง
เป็นสิบลิโลเมตร จำเป็นต้องใช้เวลาในการพัฒนา

ถ้าไม่นับเรื่องโครงสร้างพื้นฐานแล้ว ประสาธ บอกว่า ตำบลป่าโมง
มีความพร้อมเกือบทุกด้าน ทั้งด้านสัมมาชีพ การศึกษา สุขภาพ
ตลอดจนเกษตรกรรม สิ่งเหล่านี้รวมแล้วก็คือเรื่องของคุณภาพชีวิต
ซึ่งตำบลป่าโมงได้ส่งเสริมสนับสนุนเรื่อยมา ยิ่งเวลานี้ตำบลป่าโมง
เข้าร่วมกับเครือข่ายตำบลสุขภาวะของสำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ ทำให้ตำบลเกิดการเก็บข้อมูลภายในตำบล
ต้นทุนทุกอย่างที่ตำบลป่าโมงมีได้รับการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

“การรู้ต้นทุนตัวเองเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อก่อนเรามี เรารู้ แต่ไม่ได้รู้
อย่างลึกซึ้ง แต่เวลานี้เจ้าหน้าที่พนักงานใน อบต. ตลอดจนชาวบ้าน
พวกเขารู้ว่าตำบลมีอะไร ทำอะไร นี่ยังไม่ได้พูดถึงการที่ตำบลได้
ออกไปเรียนรู้จากเพื่อนเครือข่าย หรือการต้อนรับตำบลอื่นๆ ที่เข้า
มาร่วมแลกเปลี่ยนที่ตำบลป่าโมง สิ่งเหล่านี้ช่วยให้ทิศทางการขับเคลื่อน
เดินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น”

เมื่อถามถึงสุขแบบตามฉบับของตำบลป่าโมงคืออะไร
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมง ตอบอย่างเรียบง่ายว่า “ตำบล
ป่าโมงอยู่ร่วมกันแบบครอบครัว เป็นครอบครัวใหญ่ที่อาจมีปัญห
กันบ้าง แต่ก็ไม่ยากเกินการจัดการ สุขของเราคือการได้อยู่
พร้อมหน้า เห็นความช่วยเหลือเกื้อกูล ความร่วมแรงร่วมใจของคน
ตำบลป่าโมง...”

ประวัติ ข้อมูลพื้นฐานตำบลป่าโมง

History & Basic Information

ตำบลป่าโมงแยกออกจากตำบลนาสว่าง ในปี 2532 มี ทองเชื่อม สารวงศ์ เป็นกำนันตำบลป่าโมงคนแรก ในอดีตเป็นพื้นที่ดอน มีต้นโมงมาก จึงตั้งชื่อตามต้นโมง จากหลักฐานพยานที่เหลืออยู่ พบว่าพื้นที่ตำบลป่าโมงมีผู้เข้ามาอาศัยเริ่มแรกในปี 2482 อาทิ ครอบครัว โคตรคันทา ครอบครัวพัตรา ฯลฯ

ตำบลป่าโมงมีเนื้อที่ทั้งหมด 55 ตารางกิโลเมตร หรือ 34,375 ไร่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอดেখুদমประมาณ 12 กิโลเมตร มี 10 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 2 บ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 3 บ้านป่าโมงน้อย หมู่ที่ 4 บ้านป่าหวาย หมู่ที่ 5 บ้านค่างกลาง หมู่ที่ 6 บ้านโนนค้อ หมู่ที่ 7 บ้านหนองย่ำเต่า หมู่ที่ 8 บ้านดอนพะยอม หมู่ที่ 9 บ้านหนองผอง หมู่ที่ 10 บ้านป่าโมงใหญ่

อาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลนาสว่าง อำเภอดেখুদম ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลนาเจริญ อำเภอดেখুদম ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลเมืองเดช อำเภอดেখুদম ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลสระสมิง อำเภวารินชำราบ ลักษณะภูมิประเทศตำบลป่าโมงเป็นที่ราบสูงและอากาศค่อนข้างแห้งแล้ง...

ต้นโมง เป็นภาษาถิ่น ที่ใช้เรียก “ต้นชะมวง” ซึ่งเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีผลเท่ากับผลมะกอก เมื่อสุกจะมีสีเหลือง ผิวนอกมีลักษณะเป็นร่องคล้ายผลด้านในของระกำ มีเนื้อคล้ายกระท้อนเวลากัดกินจะติดฟันเป็นสีเหลืองล้างออกยาก รสไม่หวานมาก ใบโมงหรือใบชะมวงชาวบ้านมักนำมาต้มใส่ปลา ไล่ไก่ มีรสเปรี้ยว ปัจจุบันเป็นไม้หายาก...

ติดต่อ

ติดต่อ

Contact

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าโมง อำเภอดেখอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

หมู่ที่ 4 ตำบลป่าโมง อำเภอดेখอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

โทรศัพท์ 045-252711

โทรสาร 045-252712

กลุ่มวิสาหกิจแม่บ้านออมทรัพย์บ้านป่าโมงใหญ่ หมู่ที่ 1

นางปราณี พิมพ์า

เลขที่ 31/1 หมู่ที่ 1 บ้านป่าโมงใหญ่ ตำบลป่าโมง อำเภอดेখอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

โทรศัพท์ 089-7208528

กลุ่มดูแลสุขภาพด้านแพทย์แผนไทย

นายคมศักดิ์ สมสะอาด

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าโมง

โทรศัพท์ 089 - 7164882

กลุ่มทอเสื่อกกและเส้นพลาสติก หมู่ที่ 2

นางสำลี มีหาญ

เลขที่ 19 หมู่ที่ 2 บ้านป่าโมงใหญ่ ตำบลป่าโมง อำเภอดेখอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

โทรศัพท์ 088-1082586

ติดต่อประสานงานด้านอื่น ๆ สามารถโทรศัพท์เข้ามาได้ที่ อบต.ป่าโมง
อำเภอดेখอุดม จังหวัดอุบลราชธานี เรายินดีให้บริการ...